

2698

12546

SPRAWOZDANIE I. KOŁA TOWARZYSTWA SZKOŁY LUDOWEJ W KRAKOWIE

ZA ROK 1930 i 1931.

KRAKÓW 1933.

NAKŁADEM I. KOŁA T. S. L. KRAKÓW, UL. JAGIELLOŃSKA 11.

ODBITO W Drukarni Poznańskiej w Krakowie, ŚW. TOMASZA 14.

2698

12546

SPRAWOZDANIE I. KOŁA TOWARZYSTWA SZKOŁY LUDOWEJ W KRAKOWIE

ZA ROK 1930 i 1931.

KRAKÓW 1933.

NAKŁADEM I. KOŁA T. S. L. KRAKÓW, UL. JAGIELLOŃSKA 11.
ODBITO W DRUKARNI POZNAŃSKIEJ W KRAKOWIE, ŚW. TOMASZA 14.

SKŁAD ZARZĄDU I. KOŁA T. S. L. W KRAKOWIE
wybranego na Walnem Zebraniu dnia 8 maja 1931 r.

PRZEWODNICZĄCY: Ostrowski Witold.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO: Inż. Kostecki Edward.

SEKRETARZE: Ciośniński Stanisław, Haraschin Karol.

SKARBNIICY: Dunikowski Jan, Kostecka Jadwiga.

CZŁONKOWIE:

Bukowiecki Tadeusz	Piotrowska Irena
Inż. Gawlikowski Władysław	Sawiński Wincenty
Krzyżanowski Jan	Sokulski Justyn
Maślanka Franciszek	Tomaszewski Julian
Inż. Niedziałkowski Janusz	Wyrodowa Marja
Dr. Piotrowski Tadeusz	Dr. Ziemnowicz Mieczysław.

KOMISJA REWIZYJNA:

Inż. Rolle Karol, Rutkowski Andrzej, Szkocki Leon.

BIURO KOŁA I TSL.:

Kierownik biura: Ciośniński Stanisław.

Bibliotekarka Centralnej Książnicy Koła: Gintelówna Stefanja.

Instruktor oświatowy: Kawula Tadeusz.

Kursorzy: Przebinda Wincenty, Cecuga Józef.

Woźny: Szczecina Tomasz.

Lokal Koła I TSL. w Krakowie mieści się przy ul. Jagiellońskiej L. 11, parter.

Otwarte codziennie prócz niedziel i świąt od godz. 10—13
i od 17—20.

SPRAWOZDANIE

ZARZĄDU KOŁA I TOWARZYSTWA SZKOŁY LUDOWEJ W KRAKOWIE ZA ROK 1930 i 1931.

Sprawozdanie niniejsze obejmuje działalność Koła I TSL. w Krakowie z przeciągu dwu lat, t. j. roku 1930 i 1931. Dotychczasowa działalność Koła I zmierzająca stale w trzech kierunkach, a mianowicie: opieki nad dźiatwą w wieku przed-szkolnym, oświaty wśród dorosłych i rozbudowy czytelnictwa wiejskiego, uległa uzupełnieniu przez żywsze zajęcie się stroną organizacyjną. Dotychczas działalność Koła I odbywała się za pośrednictwem upatrzonych mężów zaufania, a często opierała się na istniejących już organizacjach pobocznych. Zarówno jedna, jak i druga metoda okazały się często zawodne. Z trudem wyszukani ludzie, którym Koło I powierzało prowadzenie akcji w miejscowościach położonych poza Krakowem, opuszczali często w ciągu roku te miejscowości lub zawodzili pokładane w nich nadzieje i praca rwała się często i kulała. Obce organizacje, pokrewne wprawdzie ideowo, starały się rzecz prosta wykorzystać pomoc i współpracę Koła I na swój rachunek i dla swoich celów. Samo Koło I TSL. obejmujące swą akcją głównie powiat krakowski, nie mogło bezpośrednio dotrzeć do szerokich mas ludności i Towarzystwo Szkoły Ludowej na tym terenie traciło popularność, wypierane powoli przez inne organizacje, rozwijające się często kosztem TSL. Stało się jasnym, że działalność TSL. należy oprzeć na własnej sieci organiza-

cyjnej i przystąpić do organizowania Czytelni TSL. Dotychczasowe wypożyczalnie książek, znajdujące się czyto przy szkołach, czy przy pokrewnych organizacjach, jak Stowarzyszenie Młodzieży lub Koła Młodzieży Wiejskiej i czy też pozostające pod opieką osób prywatnych należy stopniowo przekształcać na samodzielne jednostki organizacyjne, t. j. Czytelnie. Ta przemiana musi odbywać się stopniowo. W miejsce jednostki opiekującej się placówką TSL. organizowano komitety, złożone z kilku poważnych osób, by w miejsce jednostki wprowadzać zarządy kolegialne, dające większą gwarancję ciągłości pracy i budzące większy krąg zainteresowania dla niej. Nie chcąc psuć pracy innych organizacji i stawać do niezdrowej konkurencji, starano się stopniowo w miarę sprzyjających warunków organizować Czytelnie TSL., opierając się na tych komitetach opiekuńczych. Praca taka wymaga ciągłego kontaktu Zarządu Koła z placówkami, kontaktu polegającego na znakomitem obeznaniu się ze stosunkami i warunkami pracy, panującymi w terenie. W tym celu Zarząd Koła ustanowił instruktora oświatowego i instruktora placówek TSL. w osobie p. Kawuli Tadeusza. Zadaniem jego było po zapoznaniu się z warunkami lokalnymi dążyć do organizowania Czytelni TSL. jako samodzielnych jednostek organizacyjnych, niejako filii Koła TSL. oraz do stałego podnoszenia poziomu akcji oświatowej, zwłaszcza zaś organizowania świetlic. Ta praca dała realne rezultaty. Wszystkie placówki Koła I TSL. zostały zlustrowane i uporządkowane. Ogółem przeprowadzono 119 lustracji i konferencji z Zarządami Czytelni i Wypożyczalni. Założono dziewięć Czytelni, w tem osiem w powiecie krakowskim i jedną w powiecie chrzanowskim. Utworzono świetlice przy ośmiu Czytelniach. Wstępem do tej akcji było zorganizowanie jednodniowego kursu dla kierowników i kierowniczek bibliotek ruchomych Koła I TSL. Kurs ten urządzono dnia 2 lutego 1931 roku w lokalu Zarządu Głównego. W kursie tym wzięło udział 35 osób, przeważnie młodzieży ze sfer rolniczych i robotniczych. Kurs przeprowadził Dr. Wysocki, sekretarz Zarządu Głównego TSL. Działalność Czytelni rozwija się pomyślnie i jest nadzieja, że liczba ich wkrótce się powiększy.

Również rozwinęła się bardzo silnie działalność Koła I na polu opieki nad dziatwą w wieku przedszkolnym. Sprawozdanie za lata 1928 i 1929 wyliczało dziewięć przedszkoli, pozostających pod opieką Koła I TSL., z których korzystało 442 dzieci. Obecne sprawozdanie wylicza ich 15, a korzystało z nich w 1931 roku 733 dziatwy.

Przybyły przedszkola w Czulicach, Liskach, Mogilanach, Prądniku Czerwonym, Tyńcu i Hańnowie, t. j. pięć w powiecie krakowskim i jedno w powiecie bielskim.

Nauka dla dorosłych rozwijała się w dalszym ciągu intensywnie pod kierownictwem p. Haraschina Karola, sekretarza Zarządu Koła. Szła ona w trzech kierunkach: kształcenia dorosłych w mieście Krakowie, zwalczania analfabetyzmu w wojsku przez prowadzenie kursów dla analfabetów żołnierzy w obrębie garnizonu krakowskiego i pracy kulturalno-oświatowej wśród więźniów.

Praca na polu czytelnictwa została poddana gruntownej rewizji i reorganizacji. Sieć bibliotek ruchomych obejmująca powiat krakowski podwoiła się. Sprawozdania za lata 1928 i 1929 wykazują 31 bibliotek ruchomych na terenie powiatu krakowskiego. Obecne sprawozdanie podaje ich 63.

Że Koło I TSL. mogło w dobie ciężkiego kryzysu ekonomicznego rozwinąć tak szeroką i równocześnie na kilku odcinkach przeprowadzoną akcję, zawdzięcza to w pierwszej mierze poparciu Władz samorządowych i szkolnych powiatu krakowskiego, z którymi utrzymuje stały kontakt i współpracę. Również Władze rządowe popierały z całą życzliwością działalność Koła. Za to poparcie składa Zarząd Koła najgorętsze podziękowanie. Wykaz subwencji otrzymanych od Władz i różnych instytucyj podajemy w zestawieniu rachunkowym.

Wyrazy gorącej podziękui należą się członkom Zarządu Koła i pracownikom, którzy w miarę sił starali się pracą swoją dorzucić coś dla ogólnego dobra. Lata sprawozdawcze, a zwłaszcza rok 1931 należą do bardzo ciężkich. Na wielką skalę zakrojona praca Koła, utrzymanie 15 przedszkoli, opłata blisko 100 kursów dla dorosłych, utrzymanie biura, złożonego z sześciu stałych pracowników, wymagają znacznych funduszy, których zdobywanie z każdym dniem na skutek stosunków ekonomicznych stawało się trudniejszym i uciążliwszym. Tylko najwyższy wysiłek wspólny Prezydium i całego Zarządu Koła pozwolił na powiązanie budżetu i przełamanie trudności finansowych.

Skład Zarządu Koła wybranego dnia 9 marca 1930 roku pozostał w roku 1931 bez zmiany. Składa się on z następujących osób:

Przewodniczący: *Ostrowski Witold*, zastępca przewodniczącego: *Inż. Edward Kostecki*, sekretarze: *Ciośniński Stanisław* i *Haraschin Karol*, skarbnicy: *Dunikowski Jan* i *Kostecka Jadwiga*.

Członkowie: *Bukowiecki Tadeusz*, *Inż. Gawlikowski Władysław*, *Krzyżanowski Jan*, *Maślanka Franciszek*, *Inż. Niedziałkowski Janusz*, *Dr. Piotrowski Tadeusz*, *Piotrowska Irena*, *Sawiński Wincenty*, *Sokulski Justyn*, *Tomaszewski Julian*, *Wyrodowa Marja*, *Dr. Ziemiłowicz Mieczysław*.

Komisja rewizyjna: *Inż. Rolle Karol*, *Rutkowski Andrzej* i *Szkocki Leon*.

Bardzo żywym było również poparcie społeczeństwa krakowskiego, zwłaszcza inteligencji krakowskiej. W r. 1929 liczyło Koło I TSL. 689 członków, w czym 352 wspierających, obecnie liczy 811 członków, w czym 379 wspierających. Co do ilości członków wspierających może się Koło I pochlubić najwyższą liczbą ze wszystkich Kół TSL. Świadczy to i o zaufaniu dla pracy Koła i sympatji jaką się cieszy wśród społeczeństwa krakowskiego. Uszczupliły się natomiast inne źródła dochodów, a wpłynął na to bezwątpienia przeżywany kryzys ekonomiczny.

W ubiegłych latach głównym źródłem dochodów był kino-teatr „Promień“, prowadzony przez Koło I przy ul. Podwałe. W latach sprawozdawczych dochód z tego źródła zmalał o 50%.

Zmalały również dochody z puszki obnośnej tak popularnej od szeregu lat w Krakowie. W roku 1929 puszka obnośna dała 5.463 zł. 02 gr., w roku 1930 — 5.580 zł. 30 gr., a w roku 1931 4.989 zł. 21 gr.

Również puszki stałe rozmieszczone po różnych sklepach i biurach zmniejszyły swoją zawartość. W roku 1930 dały one 1.227 zł. 66 gr., w roku 1931 — 910 zł. 94 gr.

To też dopiero w oświeceniu malejących stale źródeł dochodów, jako powszechnego przejawu przeżywanego w obecnej dobie kryzysu, uwydatniają się właściwie wysiłki Zarządu Koła nad podtrzymywaniem i rozwojem dotychczasowej działalności oświatowej.

Hasło „Musimy ciągle naprzód iść i świecić“, wznoszone przez Asnyka, założyciela Towarzystwa Szkoły Ludowej, jest hasłem, które dopomoże w przetrwaniu kryzysu. Myśl o dobru Państwa, o pożytku, jaki praca oświatowa wśród szerokich rzesz Mu przyniesie, doda sił i wskaże drogę.

SZKOŁA WZOROWA TSL. W KRAKOWIE.

Koło I TSL. utrzymuje od roku 1916 wzorową koedukacyjną 4-klasową szkołę Koła I TSL. w Krakowie. Mieści się ona przy ul. Wolskiej L. 19. Wychowanie i nauczanie w szkole oparte jest na najnowszych metodach pedagogicznych, które pozwalają dziecku rozwijać się swobodnie i samodzielnie tak pod względem intelektualnym, jak i fizycznym. Szkoła rozwija inteligencję dziecka i kształci jego uczucie moralne i estetyczne. Umiejętnie pokierowane gminy klasowe przygotowują działwę do życia społecznego. Nauka, o ile możliwości, oparta jest na bezpośredniej i samodzielnej obserwacji zjawisk i okazów oraz na robotach ręcznych, które są organicznie związane z całością nauczania. Liczne wycieczki, obrazy świetlne i inne pomoce

naukowe dają sposobność do rozwoju samodzielnej obserwacji. W szkole panuje pogodna atmosfera wspólnej życzliwości i zaufania, swoboda nie tamująca wzorowej karności, radość życia, która jest podstawą normalnego rozwoju dziecka. To też rezultaty nauczania są trwałe i głębokie. Widny i schludny lokal szkolny sprzyja tej pogodnej atmosferze. Grono nauczycielskie starannie dobrane umie zdobyć sobie miłość i zaufanie działwy. Uczniów traktuje się indywidualnie, oceniając dokładnie ich zdolności, rozwój umysłowy, ich zalety i braki.

Frekwencja uczniów w roku 1930/31 wynosiła:

kl. I.	wpisanych	21,	uczęszczających	21	dzieci
" II.	"	30,	"	29	"
" III.	"	24,	"	24	"
" IV.	"	28,	"	27	"

Razem wpisanych 103, uczęszczających 101 dzieci.

W przeciągu roku urządzono z działwą dwie pogadanki na temat niebezpieczeństw, grożących dzieciom na ulicach z powodu wzmózonego ruchu kołowego. Pogadanki przeprowadził komisarz, delegowany przez Komendę Policji Państwowej.

Lekarka szkolna p. Dr. Czerwińska odbyła szereg pogadanek z rodzicami na temat rozwoju fizycznego i higieny dziecka.

Działwa urządziła w ciągu roku osiem poranków i uroczystości szkolnych. Wzięła udział w 10 wycieczkach. Skład grona nauczycielskiego: Kierowniczką szkoły była p. Marja Wyrodowa — prowadziła kl. II., p. Emilja Tamborowa, kl. III., p. Marja Lisowska, kl. I., p. Felicja Czerwińska, kl. IV. Śpiewu i robót ręcznych uczyła p. Sydonja Trybulcówna, katechetą szkoły był ks. Dr. Jan Hajduga.

Wzmózony kryzys ekonomiczny odbił się bardzo silnie na frekwencji szkoły w roku 1931/32, zwłaszcza w obu niższych klasach. Najlepszym dowodem, że czasy są istotnie bardzo ciężkie, niech będzie fakt, że w innych latach uczennice po ukończeniu klasy IV. wszystkie bez wyjątku zapisywały się do gimnazjów prywatnych, w roku bieżącym wszystkie z jednym tylko wyjątkiem zapisywały się do V. klasy publicznej szkoły powszechnej, by uniknąć płacenia czesnego.

W ciągu roku szkolnego 1931/32 urządziła działwa osiem poranków i uroczystości i wzięła udział w 12 wycieczkach.

Frekwencja w roku 1931/32 wynosiła:

kl. I.	wpisanych	8,	uczęszczających	8	dzieci
" II.	"	15,	"	11	"
" III.	"	23,	"	21	"
" IV.	"	25,	"	25	"

Razem wpisanych 71, uczęszczających 65 dzieci

Skład grona nauczycielskiego pozostał w roku 1931/32 ten sam, co w roku ubiegłym.

PRZEDSZKOLA.

Jedną z najważniejszych gałęzi działalności Koła I TSL. jest organizowanie i utrzymywanie przedszkoli. Przedszkola te organizuje Koło I w ośrodkach robotniczych lub podmiejskich, a więc tam, gdzie dziatwa najbardziej opieki potrzebuje. Pierwsze przedszkole Koła I TSL. powstało w Krakowie w roku 1916. W roku 1924 utrzymywało Koło cztery przedszkola, w roku 1928 było ich osiem, w roku 1931 — 15.

Przedszkole przy ul. Wolskiej 19 w Krakowie powstało w roku 1916 przy Szkole Wzorowej TSL. i mieści się w trzech obszernych salach. W roku 1930 zapisało się do przedszkola 28 dzieci, to jest 14 chłopców i 14 dziewczynek, przeważnie dzieci urzędniczych. Przeciętna frekwencja dzienna 20 dzieci.

W roku 1931 zapisało się dzieci 38 to jest 19 chłopców i 19 dziewczynek, w czym 3-letnich — 1, 4-letnich — 11, 5-letnich — 26. Przeciętna frekwencja dziatwy wynosiła 24 dzieci dziennie.

W obu latach urządzono dla dziatwy uroczystość św. Mikołaja i Jasełka. Prócz tego urządzano wyświetlanie i opowiadanie bajeczek. Mistrzynią przedszkola była p. Sydonja Trybulcówna.

Przedszkole przy ul. Rakowickiej 27 w Krakowie mieściło się w Zakładzie XX. Lubomirskich. W roku 1930 wpisało się dzieci 49, w tem 29 chłopców i 20 dziewczynek. Dzieci 5-letnich było 8, 4-letnich — 12, 5-letnich — 23, 6-letnich — 6. Frekwencja w poszczególnych miesiącach wahała się od 22% do 94%.

W roku 1931 zapisało się 21 dzieci, w czym 12 chłopców i dziewięć dziewczynek. Przeciętna frekwencja dzienna wynosiła 12 dzieci.

Urządzono uroczystość św. Mikołaja i drzewko. Mistrzynią przedszkola była p. Irena Kłeczkówna.

Przedszkole przy ul. Senatorskiej 23 w Krakowie. W roku 1930 zapisało się do przedszkola 36 dzieci, w czym 15 chłopców i 21 dziewczynek. W wieku lat 3-ch było 5, 4-ch — 4, 5-ciu — 12, 6-ciu — 15. Frekwencja przeciętna dzienna 30 dzieci. Dla dziatwy urządzono uroczystość św. Mikołaja, drzewko, jedną zabawę dla dzieci, poranek ku uczczeniu Święta Narodowego 3-go Maja, imienin Marszałka Piłsudskiego i zakończenie roku szkolnego.

W roku 1931 zapisało się dzieci 34, w tem chłopców 12, dziewczynek 22. 3-letnich — 3, 4-letnich — 7, 5-letnich — 6, 6-letnich — 18. Frekwencja przeciętna dziennie wynosiła 28 dzieci. Urządzono również szereg uroczystości i zabaw dla dzieci, zwłaszcza w dzień św. Mikołaja, drzewko i t. p. Mistrzynią była p. Stanisława Ściborowa.

Przedszkole przy ul. Szkolnej 5 w Krakowie-Podgórzu mieści się w budynku szkoły miejskiej im. Henryka Sienkiewicza.

W roku 1930 wpisało się dzieci 73, w czem chłopców 24, dziewcząt 49. 3-letnich — 7, 4-letnich — 29, 5-letnich — 26, 6-letnich — 11. Frekwencja przeciętna dziennie 35 dzieci. Urządzono uroczystość św. Mikołaja, gwiazdkę, Dzień Matki i Dziecka, cztery wycieczki szkolne, trzy uroczystości patriotyczne i uroczyste zakończenie roku.

W roku 1931 wpisało się 42 dzieci, w czem chłopców 16, dziewcząt 26. 3-letnich — 4, 4-letnich — 13, 5-letnich — 17, 6-letnich — 8. Frekwencja przeciętna 30 dzieci dziennie. Zabawy i uroczystości podobnie jak w roku poprzednim. Mistrzynią przedszkola była p. Antonina Hojnowska. Opiekę nad przedszkolami Koła I TSL. w Krakowie sprawiała p. Marja Wyrodowa.

Przedszkole w Czulicach pow. Kraków mieści się w budynku dworskim. Dzieci zapisanych 30, w tem chłopców 20, dziewcząt 10. 3-letnich — 4, 4-letnich — 2, 5-letnich — 9, 6-letnich — 15. Frekwencja przeciętna dziennie 28 dzieci. Dzieci małorolnych i służby dworskiej.

Urządzono wieczór św. Mikołaja, drzewko, obchód 3-go Maja i Powstania listopadowego.

W roku 1931 zapisało się również 30 dzieci, w czem 18 chłopców i 12 dziewcząt. Frekwencja była bardzo dobra i dochodziła przeciętnie do 28 dzieci. Urządzono dla dzieci św. Mikołaja, drzewko i przedstawienie dziecięce. Mistrzynią była p. Bielewska Janina. Przedszkole pozostawało pod opieką p. Marji Wollenowej, wł. dóbr w Czulicach.

Przedszkole w Mogilanach pow. Kraków mieści się w domu Kółka Rolniczego. Wpisanych dzieci było 50, w czem 22 chłopców i 27 dziewcząt. 3-letnich — 17, 4-letnich — 15, 5-letnich — 15, 6-letnich — 3. Frekwencja przeciętna 48 dzieci. Urządzono dla dziatwy Jasełka, obchód Konstytucji 3-go Maja, Odrodzenie Państwa Polskiego i imieniny Marszałka Piłsudskiego.

W r. 1931 zapisanych było dzieci 64, w czem chłopców 30, dziewcząt 34, 3-letnich — 10, 4-letnich — 13, 5-letnich — 27, 6-letnich — 24. Frekwencja przeciętna dziennie 49 dzieci. Urządzono uroczystość św. Mikołaja, jedno przedstawienie dziecięce i dwie uroczystości narodowe. Działwa przeważnie małorolnych i bezrolnych. Mistrzynią jest S. Róża Biernatówna.

Przedszkolem opiekował się p. Stanisław Konopka, właściciel dóbr w Mogilanach.

Przedszkole w Prądniku Czerwonym pow. Kraków mieści się na plebanji. Dzieci zapisało się 70, w czym 29 chłopców i 41 dziewcząt. 3-letnich — 9, 4-letnich — 32, 5-letnich — 27, 6-letnich — 2. Frekwencja przeciętna 50 dzieci. Urządzono Gwiazdkę dla dzieci. Z przedszkola korzysta przezważnie diatwa robotnicza.

W roku 1931 zapisało się do przedszkola 62 dzieci, w tem 25 chłopców i 37 dziewcząt. Frekwencja przeciętna 44 dzieci dziennie.

Mistrzynią przedszkola była S. Róża Markwałówna. Przedszkole pozostawało pod opieką p. Michaliny Sienkowej, żony senatora.

Przedszkole w Pychowicach pow. Kraków mieści się w podnajętym lokalu. Dzieci zapisanych 40, w tem 16 chłopców i 24 dziewcząt. 3-letnich — 6, 4-letnich — 14, 5-letnich — 13, 6-letnich — 7. Frekwencja przeciętna 25. Urządzono dla diatwy obchód św. Mikołaja, drzewko, rocznicę powstania listopadowego, zakończenie roku.

W roku 1931 wpisała się ta sama ilość dzieci 40 i w tym samym stosunku 16 chłopców do 24 dziewczynek, 3-letnich — 4, 4-letnich — 17, 5-letnich — 18, 6-letnich — 1. Frekwencja przeciętna 25 dzieci. Z przedszkola korzysta głównie diatwa robotników niekwalifikowanych. Mistrzynią jest p. Bardylówna Józefa. Opiekę nad przedszkolem sprawował p. Kadulski Mieczysław, kierownik szkoły w Pychowicach.

Przedszkole w Tyńcu pow. Kraków mieści się w budynku szkolnym. Dzieci zapisanych 58, w czym chłopców 33, dziewcząt 25, 3-letnich — 11, 4-letnich — 23, 5-letnich — 24. Frekwencja bardzo dobra, przeciętna 45 dzieci dziennie. Urządzono uroczystości św. Mikołaja, Jasełka, drzewko i jeden wieczorek.

W roku 1931 zapisało się dzieci 56, w czym 25 chłopców i 31 dziewcząt. 3-letnich — 15, 4-letnich — 17, 5-letnich — 24. Frekwencja dochodzi do 50 dzieci dziennie. Urządzono dla dzieci obrazy świetlne, Dzień Matki, uroczystość św. Mikołaja, drzewko i jedno przedstawienie dziecięce. Z przedszkola korzystają dzieci mańrolnych i bezrolnych. Mistrzynią jest M. Ewangelina Gondorska.

Przedszkole w Białej Śląskiej mieści się w budynku wynajętym przy ul. Nowowiejskiej L. 13. Wpisanych dzieci 52, w czym 28 chłopców i 24 dziewczynek. 3-letnich — 2, 4-letnich — 17, 5-letnich — 31, 6-letnich — 2. Frekwencja przeciętna 39 dzieci.

W roku 1931 dzieci zapisanych było 54, w czym 25

chłopców i 29 dziewczynek. 3-letnich — 8, 4-letnich — 14, 5-letnich — 30, 6-letnich — 2. Frekwencja przeciętna 35 dzieci dziennie. Urządzono dla dziatwy uroczystość św. Mikołaja, Jasełka, święcone i jedną majówkę. Mistrzynią była p. Augusta Cwiertniewska, pomocnica p. Zofja Eckertówna. Przedszkolem opiekował się p. Biega Jan w Białej.

Przedszkole w Białej na Leszczynach pow. Biała mieści się w budynku TSL. Dzieci zapisanych 76, w tem 33 chłopców i 43 dziewcząt. 3-letnich — 21, 4-letnich — 20, 5-letnich — 27, 6-letnich — 8. Frekwencja przeciętna 66 dzieci dziennie. Urządzono uroczystość św. Mikołaja, Gwiazdkę, dwa przedstawienia dziecięce i jedną wycieczkę.

W roku 1931 zapisało się 72 dzieci, w czem 30 chłopców i 42 dziewcząt. Przeciętna frekwencja 66 dzieci dziennie. Mistrzynią była S. Horbownik Djoniza. Przedszkolem opiekował się p. Czernecki Oswald, kierownik szkoły w Leszczynach. Z przedszkola korzystają dzieci robotników fabrycznych.

Przedszkole w Białej-Lipniku pow. Biała mieściło się do roku 1931 w tamtejszej szkole polskiej, od roku 1931 w domu gminnym odnowionym i zaadoptowanym wspólnym kosztem przez gminę miasta Białej i TSL.

W roku 1930 zapisanych było 53 dzieci, w czem 19 chłopców i 34 dziewcząt. 4-letnich — 13, 5-letnich — 16, 6-letnich — 24. Przeciętna frekwencja 42 dzieci dziennie.

Urządzono uroczystość św. Mikołaja, drzewko, jeden obchód patriotyczny i zakończenie roku szkolnego.

W roku 1931 po pomieszczeniu przedszkola w nowym lokalu zapisało się 93 dzieci, w czem 43 chłopców i 50 dziewcząt. 3-letnich — 3, 4-letnich — 27, 5-letnich — 10, 6-letnich — 23. Frekwencja przeciętna 60 dzieci dziennie. Urządzono uroczystość św. Mikołaja i drzewko. Z przedszkola korzystają przeważnie dzieci robotnicze. Mistrzynią jest S. Gutowska Kolumba. Pod opieką Koła TSL. w Białej na Lipniku.

Przedszkole w Hałcnowie pow. Biała mieści się w domu S. S. Neofitek. W roku 1930 zapisanych 37 dzieci, w czem 22 chłopców i 15 dziewcząt. 3-letnich — 5, 4-letnich — 14, 5-letnich — 13, 6-letnich — 5. Frekwencja przeciętna 20 dzieci dziennie.

W roku 1931 zapisało się dzieci 49, w czem 29 chłopców i 20 dziewcząt. 3-letnich — 7, 4-letnich — 24, 5-letnich — 16, 6-letnich — 2. Frekwencja przeciętna 36 dzieci dziennie. Dzieci urządziły doraźny popis. Mistrzynią jest S. Marszewska Edwarda. Z przedszkola korzystają przeważnie dzieci robotnicze i rzemieślnicze. Przedszkole pozostaje pod opieką miejscowego Koła TSL.

Przedszkole w Straconce pow. Biała mieści się w szkole powszechnej. W roku 1930 zapisało się dzieci 44, w czym 20 chłopców i 24 dziewcząt. 3-letnich — 8, 4-letnich — 5, 5-letnich — 31. Przeciętna frekwencja wynosiła 37 dzieci. Urządzono dla dzieci uroczystość św. Mikołaja i drzewko. Mistrzynią była S. Cecylja Bożekówna.

W roku 1931 wpisało się do przedszkola 38 dzieci, w tem 15 chłopców i 23 dziewczynek. 3-letnich — 14, 4-letnich — 14, 5-letnich — 10. Frekwencja przeciętna 30 dzieci dziennie. Urządzono uroczystość św. Mikołaja, gwiazdkę i 2 przedstawienia dziecięce. Mistrzynią była p. Janina Decówna. Z przedszkola korzystają przeważnie dzieci robotnicze. Opiekował się przedszkolem p. Klaja Gustaw, kier. szkoły w Straconce.

Przedszkole w Liszkach pow. Kraków otwarte w roku 1931, mieści się w domu parafjalnym. Do przedszkola zapisało się 40 dzieci, w tem 15 chłopców i 25 dziewczynek. 3-letnich — 5, 4-letnich — 20, 5-letnich — 5, 6-letnich — 10. Przeciętna frekwencja 36 dzieci dziennie. Urządzono obchód św. Mikołaja i drzewko. Z przedszkola korzysta przeważnie dziatwa mało-rolnych i wyrobników. Mistrzynią jest S. Ubalda Darnowska. Przedszkole pozostaje pod opieką miejscowego Koła TSL.

PRZEDSZKOLA

utrzymywane przez Koło I TSL. w Krakowie.

L. p.	Miejscowość	Rok 1930				Rok 1931				Kierowniczka przedszkola	Opiekun(ka) przedszkola
		Dzieci zapisanych	Chłopców	Dziewcząt	Przeciętna frekwencja	Dzieci zapisanych	Chłopców	Dziewcząt	Przeciętna frekwencja		
1	Kraków Wolska 19	28	14	14	20	38	19	19	24	Sydonja Trybulcówna	Marja Wyrodowa
2	Kraków Rakowicka 27	49	29	20	28	21	12	9	12	Irena Kłeczówna	Marja Wyrodowa
3	Kraków Senatorska 23	36	15	21	30	34	12	22	28	Stanisława Ściborowa	Marja Wyrodowa
4	Kraków-Podgórze Szkolna 5	73	24	49	35	42	16	26	30	Antonina Hojnowska	Marja Wyrodowa
5	Czulice pow. Kraków	30	20	10	28	30	18	12	28	Janina Bielawska	Marja Wollenowa
6	Mogilany pow. Kraków	50	23	27	48	64	30	34	49	S. Róża Biernatówna	Stanisław Konopka
7	Prądnik Czerwony pow. Kraków	70	29	41	50	62	25	37	44	S. Róża Markwałówna	Michalina Sienkowa
8	Pychowice pow. Kraków	40	16	24	25	40	18	22	24	Józefa Bardylówna	Mieczysław Kadulski
9	Tyniec pow. Kraków	58	33	25	45	56	25	31	50	M. Ewangelina Gondorska	1 Koło TSL.
10	Biała Śląska	52	28	24	39	54	25	29	35	Augusta Cwierniewska	Jan Biega
11	Biała-Leszczyny	76	33	43	66	72	30	42	66	S. Dioniza Karbownik	Oswald Czernecki
12	Biała-Lipnik	53	19	34	42	93	43	50	60	S. Kolumba Gutowska	Koło TSL. w Lipniku
13	Hałcnów pow. Biała	37	22	15	20	49	29	20	36	S. Edwarda Marczevska	Koło TSL. w Hałcnowie
14	Straconka pow. Biała	44	20	24	37	38	15	23	30	S. Cecylja Bożekówna	Gustaw Klaja
15	Liszki	założone w roku 1931				40	15	25	36	S. Ubalda Darnowska	Koło TSL. w Liszkach
	R a z e m	696	325	371	513	738	332	401	552		

NAUCZANIE DOROSŁYCH.

a) Szkoły dla dorosłych.

Szkoła dla dorosłych mieściła się w budynku szkoły powszechnej im. św. Wojciecha przy ul. Krowoderskiej L. 14.

W roku szkolnym 1930/31 miała cztery oddziały. Naukę rozpoczęto dnia 7 września 1930 roku, a zakończono dnia 31 maja 1931 roku.

Oddział pierwszy prowadziła p. Hartmanowa Marja, oddział drugi Majkowa Józefa, oddział trzeci Radwańska Marja, oddział czwarty Cekońska Jadwiga.

Wynik klasyfikacji za rok szkolny 1930/31.

Oddział	Zapisa- nych	Klasyfi- kowanych	Postępy			
			b. dobry	dobry	dostat.	nie- dostat.
I.	71	45	24	14	3	4
II.	51	36	31	5	—	—
III.	32	22	17	4	1	—
IV.	44	29	5	14	10	—
Razem	198	132	77	37	14	4

W szkole obchodzono uroczyscie Święto Odrodzenia Państwa Polskiego, Dzień 3-go Maja, rocznicę powstań, listopadowego i styczniowego i dzień imienin Marszałka Piłsudskiego. Uroczyste zakończenie roku szkolnego wraz z podpisami wobec zaproszonych gości odbyło się dnia 31 maja 1931 roku.

Wpisy na rok 1931/32.

Oddział	Uczniów
I.	47
II.	42
III.	34
IV.	31
Razem . . .	154 osób.

Kierownikiem szkoły jest p. Haraschin Karol, kierownik szkoły im. św. Wojciecha w Krakowie.

Szkoła dla dorosłych w Podgórzu mieści się w budynku szkoły pow. im. Ks. J. Poniatowskiego. Nauka odbywa

się dwa razy w tygodniu, a mianowicie w czwartki i w niedziele. W obu oddziałach uczy p. Wroński Antoni. Kierownikiem szkoły jest p. Haraschin Karol.

Wynik klasyfikacji za rok szkolny 1930/31.

Oddział	Zapisa- nych	Klasyfiko- wanych	Postępy			
			b. dobry	dobry	dostat.	nie- dostat.
I	30	20	5	10	5	—
II	41	27	4	14	9	—
Razem	71	47	9	24	14	—

Uroczyste zakończenie roku szkolnego wraz z popisami odbyło się dnia 31 maja 1931 roku.

Uroczystości szkolne obchodzono, jak w szkole dla dorosłych przy szkole św. Wojciecha.

Wpisy na rok szkolny 1931/32.

Oddział	Uczniów
I.	27
II.	64
Razem . .	91

b) Kurs dla dorosłych przygotowujący do egzaminu z siedmiu klas szkoły powszechnej.

Na kurs dla dorosłych przygotowujący do egzaminu z siedmiu klas szkoły powszechnej wpisało się ogółem 31 osób, w tem 26 mężczyzn i 5 kobiet. Najstarszy uczestnik liczył 37 lat, a najmłodszy 15 lat. Według zawodów, wpisały się 3 krawczynie, 10 pomocników kancelaryjnych, 7 rzemieślników, 2 biuralistów, 1 sanitariusz, 1 zwrotniczy kolejowy, 1 лаборant i 4 bezrobotnych. Naukę rozpoczęto dnia 14 września 1930 r. a zakończono z końcem maja 1931 r. Nauka odbywała się w czternastu godzinach tygodniowo w szkole im. św. Wojciecha przy ul. Krowoderskiej L. 14. Na kursie udzielali nauki p. p. Chachlowski Franciszek, Czernik Franciszek, Głębowicz Franciszek, Hojek Stanisław, Mazur Stanisław i ks. Marszał Antoni. Kierownikiem kursu był p. Haraschin Karol.

Po ukończeniu kursu, uczestnicy kursu poddali się egzaminowi przed państwową komisję egzaminacyjną dla nadzwyczajnych egzaminów dla mężczyzn w szkole Nr. VII., a dla kobiet w szkole Nr. XX. w Krakowie. Z zadowoleniem należy zaznaczyć, że wszyscy uczestnicy kursu zdali poszczególne egzamina.

c) Kursy początkowe dla analfabetów-żołnierzy.

W roku 1929/30 zorganizowało Koło I TSL. w Krakowie 36 oddziałów kursów dla analfabetów żołnierzy w obrębie Wielkiego Krakowa. Kursy te rozpoczęły się z początkiem listopada 1929 roku i trwały do końca marca 1930 roku, a dla niektórych oddziałów zależnie od terminu wcielenia rekrutów do szeregów rozpoczęły się dopiero z początkiem lutego 1930 i trwały do końca czerwca tegoż roku. Z kursów tych korzystało ogółem 1152 żołnierzy analfabetów, w tem 653 nie władających dokładnie językiem polskim.

W sezonie z roku 1930/31 to jest od początku listopada 1930 roku do końca czerwca 1931 roku zorganizowało Koło I TSL. 43 kursów dla analfabetów żołnierzy. Z kursów tych korzystało 1907 żołnierzy, w czem nie władających dokładnie językiem polskim 938.

Zestawienie tych kursów dołącza się.

W jesieni 1931 r. zorganizowało Koło I TSL. na terenie Wielkiego Krakowa 29 kursów dla analfabetów żołnierzy. Na kursa zapisało się 1405 żołnierzy. Wpisy na kursy odbyły się pod hasłem jaknajdalej idących oszczędności i dla tego pomnożono ilość uczniów w każdym oddziale, aby zatrudnić jaknajmniej uczących. Stąd bardzo wielki spadek ilości oddziałów w stosunku do roku poprzedniego. Mimo tych daleko idących oszczędności Zarząd Koła I TSL. musiał oddać dalsze opłacanie kursów Zarządowi Głównemu TSL., gdyż fundusze Koła nie mogły podołać wielkim wydatkom złączonym z opłatą kursów, zwłaszcza, że wzmożła się ilość przedszkoli, pozostających na utrzymaniu Koła, a źródła dochodów zwłaszcza z kinoteatru „Promień“, będącego własnością Koła, bardzo poważnie się zmniejszyły. Mimo to dalsza opieka nad kursami pozostawała w rękach Koła I, a kierownikiem ich był nadal członek Zarządu Koła p. Karol Haraschin, kierownik szkoły św. Wojciecha. On też kierował całym nauczaniem dorosłych przez Koło I TSL. Za Jego wielką i niestrudzoną pracę na tem polu niech nam wolno będzie złożyć Mu serdeczne podziękowanie.

d) Nauka więźniów.

Nauka dla więźniów odbywała się w osobnym budynku przy sądzie grodzkim w Krakowie-Podgórzu, przy ul. Czernie-

ckiego 4. Dla mężczyzn odbywała się nauka we wtorki, dla kobiet w piątki. Na kursie uczono: religji, czytania, pisania, rachunków i historii polskiej. Dla więźniów założono bibliotekę, z której bardzo chętnie korzystali. Biblioteka ta liczy ogółem 655 tomów, w czym 45 podręczników szkolnych. Na kursie uczył p. Antoni Wroński, em. nauczyciel, który także prowadził bibliotekę, Naukę rozpoczęto dnia 1 września 1930 roku, a zakończono dnia 31 maja 1931 roku. Liczba frekwentantów i frekwentantek jest zmienna. Przeciętnie pobierało naukę do 60 osób.

ZESTAWIENIE KURSÓW
dla analfabetów żołnierzy, zorganizowanych przez
Koło I TSL. w Krakowie w roku 1929/30.

L. p.	Imię i nazwisko uczącego	Formacja wojskowa	Ilość uczn.	W tem niewłaściwych dokładanie jęz. polsk.	Godzin tygodniowo	Uwagi uczącego o pilności i zainteresowaniu się nauką
1	ARENDT Michał, emer. kier. szkoły powsz. Kraków	5 Baon Telegr.	24	—	5	Uczęszczają z ochotą i pilnie się uczą
2	Dtto	5 Baon Telegr.	25	—	5	Dtto
3	CZAPIK Piotr, naucz. szkoły powsz. Kraków	1 Baon Mostów Kolejow. i 5 Dyon Samoch.	32	22	3	Zainteresowanie bardzo duże. Trudności językowe
4	Dtto	1 Baon Mostów Kolejow.	34	26	3	Pilność i zainteresowanie się bardzo duże. Uczniowie bardzo spieszenie pragną opanować materiał
5	CZERNEK Franciszek, naucz. szkoły powsz. Kraków	Oddział Sztab. N. V.	40	30	4	Pilność i zainteresowanie się dobre
6	Dtto	12 p. p.	25	25	4	Pilność i zainteresowanie się w tym oddziale nadzwyczajne
7	Dtto	12 p. p.	25	25	4	Pilność i zainteresowanie się dobre
8	DWORSKI Antoni, naucz. szkoły powsz. Kraków	5 Baon Sanit.	29	—	3	Wszyscy uczniowie uczęszczają chętnie na naukę i objawiają chęć szybkiego nauczania się pisania i czytania
9	Dtto	5 Baon Sanit.	24	—	3	Dtto
10	KUNZ Jan, naucz. szkoły powsz. Kraków	8 p. uł.	27	20	3	Uczniowie uczą się chętnie

L. p.	Imię i nazwisko uczącego	Formacja wojsko- wa	Ilość uczn.	W tem niewła- dających dokła- dnie jęz. polsk.	Godzin tygodniowo	Uwagi uczącego o pilności i zaintereso- waniu się nauką
11	KUNZ Jan, naucz. szkoły powsz. Kraków	8 p. uł.	36	30	3	Uczniowie uczą się chętnie
12	MATYSIK Jan, naucz. szkoły powsz. Kraków	2 p. lot.	29	—	4	Pilność i zainteresowanie bardzo duże
13	Dtto	2 p. lot.	27	—	4	Dtto
14	Dtto	5 Szwad. taborów	24	—	2	Pilność i zainteresowanie duże
15	MISTARZ Józef, naucz. szkoły powsz. Wola J.	3 p. strzel. podhal.	25	14	4	Żołnierze odnoszą się przychylnie do nauki
16	Dtto	3 p. strzel. podhal.	24	11	4	Uczniowie uczą się chętnie
17	POLACZEK Zygmunt, naucz. szkoły powsz. Kraków	20 p. p.	46	36	3	Naogół uczniowie są pilni i chętni przykła- dają się do nauki, są również pojętni
18	Dtto	20 p. p.	28	15	3	Pilność i zainteresowanie duże
19	Dtto	5 Okr. Szpital Wojsk.	26	22	3	Uczniowie są pilni i chę- tnie przykładają się do nauki
20	ŚWIĘCH Sta- niśław, naucz. szkoły powsz. Kraków	5 p. sap.	30	18	3	Pilność dobra, zaintere- sowanie wielkie
21	Dtto	5 p. sap.	31	18	3	Dtto
22	SZELESKI Jan, em. naucz. szkoły powsz. Kraków	8 p. uł.	36	—	5	Wszyscy starają się nauczyć, korzystając z nauki w miarę zdolności
23	Dtto	8 p. uł.	35	—	5	Wszyscy korzystają z nauki w miarę zdolności

L. p.	Imię i nazwisko uczącego	Formacja wojsko- wa	Ilość uczn.	W tem niewła- dających dokła- dnie jęz. polsk.	Godzin tygodniowo	Uwagi uczącego o pilności i zaintere- sowaniu się nauką
24	SZELESKI Jan, em. naucz. szkoły powsz. Kraków	8 p. uł.	35	—	5	Wszyscy korzystają z nauki stosownie do zdolności
25	WROŃSKI Antoni, em. naucz. szkoły powsz. Kraków	5 d. a. k.	29	22	2	Uczniowie uczą się pilnie
26	Dtto	5 d. a. k.	30	30	2	Pilność dobra, zaintere- sowanie zadowalające
27	ZACHARSKI Kazimierz, naucz. szkoły powsz.	20 p. p.	12	12	3	Pilność ochocza, zainte- resowanie nauką żywe
28	JAKUBAS An- toni, em. naucz. szkoły powsz. Kraków	5 p. a. c.	34	31	2	Frekwencja, karność i pilność bardzo dobre, zainteresowanie nauką duże
29	Dtto	5 p. a. c.	45	36	2	Dtto
30	Dtto	5 p. a. c.	50	41	2	Dtto
31	WOJEWODA Kazimierz, naucz. szkoły powsz. Kraków	6 p. a. p.	42	39	3	Pilność bardzo dobra, zainteresowanie nauką duże
32	Dtto	6 p. a. p.	42	28	3	Dtto
33	Dtto	6 p. a. p.	35	29	3	Dtto
34	ARENDT Mi- chał, em. naucz. szkoły powsz. Kraków	6 p. a. p.	37	31	3	Uczęszczają z ochotą, uczą się pilnie. Postępy w nauce widoczne
35	Dtto	6 p. a. p.	38	23	3	Dtto
36	Dtto	6 p. a. p.	41	19	3	Dtto

ZESTAWIENIE KURSÓW

dla analfabetów żołnierzy, zorganizowanych przez
Koło I TSL. w Krakowie w roku 1930/31.

L. p.	Imię i nazwisko uczącego	Formacja wojsko- wa	Ilość uczn.	W tem niewła- dających dokła- dnie jęz. polsk.	Godzin tygodniowo	Uwagi uczącego o pilności i zaintereso- waniu się nauką
1	LUBELSKI Kazimierz, naucz. szkoły pow. Kraków	20 p. p.	40	16	2	Uczniowie są pilni i interesują się nauką
2	Dtto	20 p. p.	43	31	2	Dtto
3	SZAFRAŃSKI Ludwik, emer. kier. szkoły pow. Kraków	20 p. p.	63	42	4	Pilność przykładna, zainteresowania wielkie
4	PRZETARG Jan Tadeusz, naucz. szkoły pow. Kraków	12 p. p.	60	43	4	Pilność i zainteresowanie duże
5	MISTARZ Józef, kier. szkoły pow. Wola J.	3 p. s. p.	26	25	3	Zainteresowanie dostateczne
6	JAKUBAS An- toni, emer. nacz. szkoły pow. Kraków	Oddział Sztab D. O. K.	38	11	3	Zainteresowanie nauką duże. Frekwencja zmienna.
7	ARENDT Mi- chał, emer. kier. szkoły pow. Kraków	Bataljon Rezerwy Nr. V.	35	12	3	Uczniowie uczęszczają na naukę nieregularnie z powodu zajęć służ- bowych
8	ŚWIĘCH Sta- niśław, naucz. szkoły pow. Kraków	5 p. sap.	86	64	2	Pilność i zaintereso- wanie nauką wielkie
9	Dtto	5 p. sap.	77	58	2	Pilność i zaintereso- wanie wielkie
10	Dtto	5. p. sap.	72	59	2	Pilność i zaintereso- wanie się nauką wielkie

L. p.	Imię i nazwisko uczącego	Formacja wojsko- wa	Ilość uczni	W tem niewła- dających dokła- dnie jęz. polsk.	Godzin tygodniowo	Uwagi uczącego o pilności i zaintereso- waniu się nauką
11	BANIA Rudolf, naucz. szkoły pow. Kraków	5 p. sap.	37	7	3	Pilność i zaintereso- wanie się nauką wielkie
12	Dtto	5 p. sap.	40	9	3	Dtto
13	MATYSIK Jan naucz. szkoły pow. Kraków	Szwadron pion. 5 sa- modz. bryg.kaw.	24	24	4	Pilność duża. Zainte- resowanie bardzo duże
14	CZAPIK Piotr, naucz. szkoły pow. Kraków	1 Baon Mostów kolejow.	76	31	3	Uczniowie są bardzo chęt- ni, uważni, lekcyj nie opu- szczają. Są jednak między niemi ograniczeni umysł.
15	GAJEWSKI Ludwik, kier. szkoły pow. Kraków	Komp. wart. 2 p. lotn.	25	4	4	Pilność i zainteresowanie nauką naogół dobre
16	CHACHŁOWSKI Franciszek, naucz. szkoły pow. Kraków	5 d. a. k.	54	35	2	Pilność dobra, zaintere- sowanie wielkie, wyniki pracy dobre
17	ZIEMBA Euge- nius, naucz. szkoły pow. Kraków	5 d. a. k.	54	54	2	Pilność dobra, zaintere- sowanie nadzwyczajne, wyniki dobre
18	Dtto	5 d. a. k.	49	49	2	Dtto
19	WROŃSKI An- toni, emer. naucz. szkoły pow. Kraków	5 d. a. k.	30	15	3	Uczniowie są pilni i inte- resują się bardzo nauką
20	Dtto	5 d. a. k.	30	16	3	Dtto
21	JAKUBAS An- toni, emer. naucz. szkoły pow. Kraków	5 p. a. c.	30	12	4	Wszyscy uczniowie gorli- wie korzystają z nauki
22	Dtto	5 p. a. c.	30	9	4	Dtto

L. p.	Imię i nazwisko uczącego	Formacja wojskowa	Pość uczn.	W tem niewłaściwych dokładanie jęz. polsk.	Godzin tygodniowo	Uwagi uczącego o pilności i zainteresowaniu się nauką
23	ARENDT Michał, emer. kier. szkoły pow.	6 p. a. p.	40	12	3	Uczniowie uczęszczają na naukę chętnie i uczą się pilnie
24	Dtto	6 p. a. p.	40	30	3	Uczniowie uczęszczają na naukę regularnie i uczą się chętnie
25	GRYBOŚ Ludwik, naucz. szkoły pow. Kraków	6 p. a. p.	42	10	2	Uczniowie uczęszczają chętnie na naukę
26	SMYCZYŃSKI Józef, kier. szkoły pow. Kobierzyn	8 p. uł.	40	24	3	Pilność dobra. Zainteresowanie nauką duże
27	GRYBOŚ Ludwik, naucz. szkoły pow. Kraków	6 p. a. p.	42	9	2	Uczniowie uczęszczają chętnie na naukę
28	SMYCZYŃSKI Józef, kier. szkoły pow. Kobierzyn	8 p. uł.	40	24	3	Pilność dobra. Zainteresowanie nauką duże
29	KACZMAR-CZYK Sylwester, naucz. szkoły pow. Rakowice	8 p. uł.	35	4	4	Pilność i zainteresowanie się naogół dobre
30	WRÓŃSKI Antoni, emer. naucz. szkoły pow. Kraków	V. Dyon Sam.	24	19	4	Wszyscy uczniowie są bardzo pilni i bardzo żywo interesują się nauką
31	Dtto	V. Dyon Tab.	32	9	4	Uczniowie są pilni i interesują się nauką
32	Dtto	V. Dyon Tab.	49	5	4	Dtto
33	DWORSKI Antoni, naucz. szkoły pow. Kraków	V. Baon Sanitar.	40	3	3	Wszyscy uczniowie uczęszczają na naukę regularnie i czynią postępy w nauce

L. p.	Imię i nazwisko uczącego	Formacja wojskowa	Ilość uczn.	W tem niewła- dających dokła- dnie jęz. polsk.	Godzin tygodniowo	Uwagi uczącego o pilności i zaintereso- waniu się nauką
34	LUBELSKI Ka- zimierz naucz. szkoły pow. Kraków	Okr. szp. wojsk. Nr. V.	33	9	2	Uczniowie są pilni i interesują się nauką
35	ARENDT Mi- chał, emer. kier. szkoły pow. Kraków	6 p. a. p.	50	33	4	Uczniowie uczęszczają ochoczo na naukę i uczą się pilnie
36	Dtto	6 p. a. p.	50	34	4	Uczniowie chętnie uczęszczają na naukę i uczą się pilnie
37	Dtto	6 p. a. p.	48	33	4	Dtto
38	GRYBOŚ Lu- dwik, naucz. szkoły pow. Kraków	6 p. a. p.	57	11	3	Dtto
39	Dtto	6 p. a. p.	57	15	3	Uczniowie są chętni i pilni i interesują się nauką
40	Dtto	6 p. a. p.	57	10	3	Uczniowie chętnie i pilnie uczęszczają na naukę
41	WROŃSKI An- toni, emer. naucz. szkoły pow. Kraków	5 d. a. k.	40	8	4	Uczniowie są pilni i interesują się nauką
42	Dtto	5 d. a. k.	42	7	4	Uczniowie uczęszczają pilnie na naukę i uczą się chętnie
43	BRYNIARSKI Leon, naucz. szkoły pow. Kraków	8 p. uł.	30	3	3	Pilność i zaintereso- wanie nauką wielkie

CZYTELNIIE I ŚWIETLICE KOŁA I TSL

Wydać się to może paradoksem ale niemniej jest to stwierdzoną prawdą, że powiaty położone w bezpośredniej bliskości wielkich miast stoją pod względem oświatowym niżej, niż powiaty położone zdala i na uboczu. Wpływy wielkiego miasta wsiakają przeważnie w znaczeniu ujemnem, niszcząc wzniosły charakter wsi. Inteligencja wiejska, pragnąc utrzymać duchowy kontakt z wielkiem miastem, korzysta z każdej wolnej chwili, by do niego się dostać. W sobotę i niedzielę, dni najbardziej odpowiednie dla ludzi pracujących fizycznie na pracę umysłową i organizacyjną wieś podmiejska jest przeważnie opuszczona przez inteligentów i pozostawiona samej sobie.

Praca organizacyjna postąpiła jedynie wśród młodzieży wiejskiej. Na pierwszy plan wysuwają się tu Koła Młodzieży Wiejskiej, Stowarzyszenie Młodzieży Katolickiej i Oddziały Związku Strzeleckiego. Towarzystwo Szkoły Ludowej, które nie pracowało bezpośrednio na terenie wsi w pow. krakowskiem w znaczeniu organizacyjnem, poprzestając na popieraniu innych organizacji, powoli traciło wpływ na wieś krakowską. Ten stan uległ zmianie od chwili ustanowienia lustratora Koła I TSL. którego zadaniem jest przeorganizowanie dotychczasowych bibliotek ruchomych na Czytelnie TSL., gdzie tylko na to warunki pozwolą i stała piecza nad podnoszeniem poziomu pracy oświatowej. Rezultaty już można stwierdzić. Zorganizowano 9 czytelni. W bibliotekach ruchomych zorganizowano prawie wszędzie zarządy kolegjalne, by związać z niemi i bezpośrednio zainteresować ich działalnością szerszą sferę ludności i w ten sposób przygotować grunt do organizowania Czytelni.

Obecnie istniejące Czytelnie są przeważnie świeżo zorganizowane. Przejdźmy je po kolei.

Czytelnia TSL. w Bronowicach Wielkich. Przewodniczący: Pawelec Franciszek, rolnik, sekretarz: Kapusta Józef. Czytelnia zorganizowana w roku 1931 liczy 70 członków. Posiada bibliotekę ruchomą Koła I TSL. Książek 140. Czytelników 28. W krótkim czasie placówka ta rozwinęła bardzo intensywną działalność oświatową. Zwłaszcza w zimie ruch w Czytelni był bardzo ożywiony. Urządzono 8 pogadanek, 3 obchody, 7 przedstawień amatorskich. Przy Czytelni zorganizowano chór pod kierownictwem p. Adolfa Wąsika. Oprócz Sekcji dramatycznej istnieje przy Czytelni również Sekcja sportowa. One to głównie obok chóru skupiają młodzież, która z zapałem garnie się do Czytelni. Bardzo wielką przeszkodę w działalności stanowi brak własnego lokalu. Stąd nie może się narazie rozwinąć akcja świetlicowa. Wielką pomoc znajduje Czytelnia w pomocy p. Wojciecha Chwiałka, miejscowego kierownika szkoły.

Czytelnia TSL. w Czerny pow. Chrzanów. Przewodniczącym jest p. Kłeczek Józef, w którego domu odbywają się zebrania. W Czytelni pracują wyłącznie sami chłopci. W zimie zebrania odbywają się codziennie. Jeden z członków czyta na głos bardziej zajmujące artykuły z prenumerowanych czasopism lub ustępy z książek. Na ten temat rozwija się pogadanka. Potem sekcja amatorska, w której skupia się młodzież, urządza próby. W czytelni daje się odczuć brak odpowiedniego lokalu zwłaszcza domu ludowego, do którego ludność tamtejsza już w zupełności dojrzała. Brak również odpowiednio wyszkolonego miejscowego kierownika pracy świetlicowej. Przy Czytelni jest biblioteka ruchoma Koła I. Książek 116. Czytelników 55. Urządzono 4 przedstawienia amatorskie, 2 odczyty i 2 obchody. Czytelnia prenumeruje 2 czasopisma.

Czytelnia TSL. w Czulicach. Zorganizowana w ostatnich czasach. Przewodniczący: p. Piotr Ideń, sekretarz: Rachnianka Anna. Czytelnia prowadzi świetlicę w lokalu odstąpionym przez miejscową Spółdzielnię mleczarską. Przy Czytelni zawiązano Koło Młodzieży jako sekcję. W Czytelni gromadzą się członkowie głównie w zimie, zajęci czytaniem czasopism i książek. Urządzono 1 odczyt i 3 przedstawienia amatorskie. Biblioteka ruchoma Koła I liczy książek 180, czytelników 80. Czytelnia rozwija się bardzo dobrze dzięki energicznemu poparciu p. Marji Wollenowej, miejscowej właścicielki dóbr.

Czytelnia TSL. w Kostrzu. Przewodniczący: p. Giermek Andrzej, sekretarz: Dudek Jan. Przy czytelni znajduje się biblioteka ruchoma Koła I. Książek 100, czytelników 10. Zarząd Koła I zorganizował przy Czytelni świetlicę, gromadzącą głównie młodzież męską. Urządzono 16 pogadanek, 1 obchód i 2 zabawy. Pogadanki wygłaszał przeważnie kierownik miejscowej szkoły powszechnej p. Emil Reindel, który bardzo gorąco opiekuje się działalnością oświatową Czytelni. Praca ta dość trudna, spotkała się z początku z brakiem zaufania ze strony ludności silnie zdemoralizowanej wpływami wielkiego miasta, obecnie rozwija się coraz lepiej.

Czytelnia TSL. w Przegini Narodowej. Przewodniczący: p. Stanisław Luraniec, kierownik szkoły, sekretarz: Świątek Jan. Przy Czytelni jest biblioteka ruchoma Koła I. Książek 100, czytelników 50. Urządzono 6 odczytów i 3 przedstawienia. Nie prowadzi świetlicy.

Czytelnia TSL. w Pychowicach. Przewodniczący: p. Lebet Władysław, sekretarz: Kadulska Marja. Biblioteka ruchoma Koła I liczy 130 książek, Czytelników 24. Urządzono 6 odczytów, 3 przedstawienia i 2 zabawy. Czytelnia rozwinięta się znakomicie z chwilą wykończenia nowego budynku szkolnego, gdzie będzie

pomieszczenie dla świetlicy. Teren jest już odpowiednio przygotowany.

Czytelnia TSL. w Węgrzcach należy do najstarszych. Przewodniczący: p. Cholewicki Bartłomiej, sekretarz: Batko Franciszek. Czytelnia mieści się w szkole, prowadzi świetlicę, w której zbierają się członkowie na pogadanki. Biblioteka ruchoma Koła liczy 100 książek. Czytelników 95. Urządzono 10 pogadanek, 8 obchodów, 5 zabaw i 10 przedstawień. Czytelnią opiekuje się gorąco p. Jan Świątek, miejscowy kierownik szkoły.

Czytelnia TSL. w Wołowicach. Czytelnia świeżo założona mieści się w domu gminnym. Prowadzi świetlicę, która zwłaszcza w porze zimowej gromadzi prawie wszystkich gospodarzy. W świetlicy jest radjo z rozgłośnikiem, które stanowi bardzo wielką atrakcję. Czytelnia zorganizowała kurs szycia dla kobiet. Co tydzień odbywa się pogadanka na tematy aktualne, prowadzona przez miejscowego kierownika szkoły p. Kazimierza Kollera, który całą duszą oddany jest pracy oświatowej. Przy Czytelni jest biblioteka ruchoma licząca 150 książek. Czytelników 70. Urządzono 30 pogadanek i 3 obchody.

CZYTELNIE KOŁA I TSL.

L. p.	Miejscowość	Ilość członk.	Ogólna ilość książek	Czasopism	Odczytów i pogadanek	Obchodów narodowych	Przedstawięń	Zabaw i festynów	Czy czytelnia prow. świetlic	Kto na miejscu prowadzi pracę oświatową
1	Bronowice W. pow. Kraków	70	140	—	8	3	7	5	tak	Chwistek Wojciech Pawelec Jan
2	Czerna pow. Chrzanów	48	100	2	2	2	4	—	nie	Kłeczek Józef
3	Czulice pow. Kraków	50	100	4	1	—	3	—	tak	Wollenowa Marja
4	Kostrze pow. Kraków	40	100	1	16	1	—	2	tak	Reinold Emil
5	Przeginia Narodowa	30	100	—	6	2	3	—	tak	Luraniec Stanisław Świątek Jan
6	Pychowice pow. Kraków	45	130	—	6	—	3	2	tak	Kadulski Mieczysław
7	Węgrzce pow. Kraków	40	100	—	10	8	10	4	tak	Cholewicki Bartłomiej Koller Kazimierz
8	Wołowice pow. Kraków	62	150	4	30	2	—	—	tak	Kuś Jan
	Razem	385	920	11	79	19	30	14		

WYPOŻYCZALNIA KSIĄŻEK KOŁA I TSL.

Ogółem wypożyczalni książek, korzystających z bibliotek ruchomych Koła I TSL. było 78. Z czego 6 w Krakowie, 63 w powiecie krakowskim i 9 w innych powiatach. W bibliotekach tych było 10.077 książek. Korzystało z nich 2.386 czytelników, chociaż liczba ta jest niekompletna, gdyż 23 wypożyczalni nie podało ilości czytelników. Dążenie Koła I TSL., by każda wieś w powiecie krakowskim miała bibliotekę, jest już bliskie spełnienia. Koło I robiło i robi wszystko w tym kierunku, by sprawę czytelnictwa w powiecie krakowskim postawić na odpowiedniej stopie. Niestety, czynniki miejscowe nie wszędzie zdają sobie sprawę z ważności tej akcji i nie wszędzie jednakowo współpracują z Kołem.

Przejdźmy po kolei placówki biblioteczne Koła I.

a) Miasto Kraków.

1. a) **Szkoła wzorowa TSL.** Wypożyczalnia książek dla młodzieży szkolnej mieści się w lokalu szkoły. Wypożyczalnią zarządza p. Sydonja Trybulcówna. Książek 578. Wypożyczających przeciętnie 10 dzieci miesięcznie. Opłata miesięczna wynosi 1 zł. Książki wypożycza się 2 razy w tygodniu.

b) Przy szkole wzorowej mieści się również biblioteka pedagogiczna, licząca 157 książek. Zarządza nią p. Marja Wyrodowa, kierowniczką szkoły Wzorowej TSL.

2. **Szkoła im. św. Wojciecha.** Wypożyczalnia książek dla uczniów szkoły dorosłych liczy 370 książek w 405 tomach. Wypożyczalnią zarządza p. Trojan Antoni, nauczyciel. Korzystało z niej 90 czytelników. Książki wypożyczano raz w tygodniu bezpłatnie.

3. **Straż pożarna.** Wypożyczalnia mieści się w budynku Miejskiej Straży pożarnej i służy funkcjonariuszom Straży, zwłaszcza w czasie pełnienia dyżurów. Liczy 330 książek, czytelników 50. Opiekuje się nią p. naczelnik straży pożarnej Obidowicz.

4. **Miejskie Sanatorium gruźlicze.** Wypożyczalnia dla chorych i rekonwalescentów liczy 714 książek o 770 tomach, czytelników 99. Czynna 3 razy w tygodniu. Ogółem wypożyczono w roku 2.028 książek. Prowadzi S. Paulina Pipałówna.

5. **Kraków-Grzegórzki — Klub sportowy.** Wypożyczalnia mieści się w domu klubu sportowego. Liczy 223 książek, czytelników 33. Opiekuje się nią p. Dr. Paweł Berski.

6. **Kraków-Dąbie.** Wypożyczalnia założona w roku 1931 posiada 100 książek. Opiekuje się nią Dr. Rudolf Żak.

b) Powiat Kraków.

1. **Balice.** Wypożyczalnia mieści się w szkole. Liczy 100 książek. Wypożyczonych 85. W roku wypożyczono 199 książek. Wypożyczalnię prowadziła p. Stefanja Ostrówczyna. Urządzono 2 pogadanki z obrazami świetlnymi i 3 obchody narodowe. Przewodniczący Zarządu p. Ostrówka Franciszek.

2. **Bielany** (wieś). Wypożyczalnia mieści się w szkole powszechnej. Liczy 64 książek. Czytelników 30. Prowadzi p. Antoni Miciński. Urządzono 5 pogadanek i 3 obchody narodowe.

3. **Bielany** (Zakład pomp). Wypożyczalnia liczy 66 książek. Czytelników 38. Wypożyczono w roku 232 książek. Bibliotekę prowadzi p. Józef Sarnecki. Urządzono 6 pogadanek, 2 obchody narodowe, 9 zabaw i 11 przedstawień amatorskich. Przewodniczący Zarządu p. Karol Freege.

4. **Bieńczyce.** Wypożyczalnia mieści się przy Stowarzyszeniu Młodzieży Polskiej. Liczy 210 książek. Czytelników 52. Wypożyczeń 51. Prowadzi Piotr Kołysa, rolnik. Przewodniczący Zarządu p. Ciepiela Józef.

5. **Borek Szlachecki.** Wypożyczalnia liczy 100 książek. Prowadzi p. Władysława Skwirułowna.

6. **Borów.** Wypożyczalnia liczy 100 książek. Czytelników 25. Prowadzi p. Nizioł Piotr.

7. **Branice.** Wypożyczalnia liczy 70 książek. Prowadzi p. Marja Śląska. Urządzono 2 obchody narodowe.

8. **Bronowice Wielkie.** Wypożyczalnia mieści się przy Czytelni TSL. Liczy książek 140, czytelników 98. Wypożyczono w roku 968 książek. Prowadzi p. Jan Wiertak, rolnik. Przewodniczący Zarządu p. Franciszek Pawelec.

9. **Brzezcie.** Wypożyczalnia liczy 100 książek. Prowadzi p. Józefa Grzymalska.

10. **Buków.** Książek 100. Wypożyczalnię prowadzi p. Marjan Zaczek.

11. **Chelm.** Wypożyczalnia liczy 60 książek. Prowadzi p. Błażej Kordas.

12. **Cholerzyn.** Wypożyczalnia liczy 100 książek. Czytelników 26. Wypożyczeń w roku 210. Prowadzi p. Helena Jasińska.

13. **Chorowice.** Wypożyczalnia mieści się w szkole. Liczy 100 książek, 30 czytelników. 270 wypożyczeń w roku. Prowadzi p. Franciszek Roznek, monter.

14. **Czulice.** Wypożyczalnia mieści się przy Czytelni TSL. Liczy książek 180. Czytelników 80. Prowadzi p. Anna Rochnianka. Przewodniczący Zarządu p. Ideć Piotr.

15. **Czułów.** Wypożyczalnia mieści się w szkole. Liczy 136 książek. Czytelników 64. Wypożyczono 238 książek w roku.

Prowadzi p. Eugenja Stępieńówna. Przewodniczący Zarządu p. Antoni Waśniowski.

16. Czyżyny. Wypożyczalnia liczy 100 książek. Czytelników 50. Wypożyczeń w roku było 750. Prowadzi p. Franciszek Marszałek.

17. Dojazdów. Książek 250. Wypożyczalnia liczy 22 czytelników. Prowadzi p. Kazimierz Lasota.

18. Gaj. Wypożyczalnia mieści się w szkole. Liczy 72 książek. Czytelników 34. Wypożyczeń w roku było 324. Prowadzi p. Józef Kowalski i p. Olga Ziomkówna. Urządzono 12 pogadanek, 3 obchody narodowe i 3 przedstawienia amatorskie. Przewodniczący Zarządu p. Józef Kowalski.

19. Giebułtów. Wypożyczalnia mieści się w szkole. Książek 60, czytelników 18. Prowadzi p. Marja Tustanowska. Urządzono 3 obchody narodowe.

20. Kamień. Wypożyczalnia mieści się w szkole. Książek 60. Czytelników 35. Zorganizowano 6 pogadanek, 5 obchodów, 2 przedstawienia. Prowadzi p. Marja Pawłowska.

21. Karniowice. Wypożyczalnia liczy 100 książek. Prowadzi p. W. Wołek.

22. Kaszów. Książek 70. Prowadzi p. Stanisław Liszka.

23. Kobierzyn. Wypożyczalnia liczy 200 książek. Czytelników 52. Wypożyczeń w roku 378. Prowadzi p. Józef Smyczyński.

24. Kopanka. Książek 100. Prowadzi p. Marja Oryszkiewiczowa.

25. Kostrze. Wypożyczalnia mieści się przy Czytelnim Koła I. Książek 100. Wypożyczających 10. Wypożyczeń 70. Prowadzi p. Kazimierz Kot. Przewodniczący Zarządu p. Giermek Andrzej.

26. Kościelniki. Wypożyczalnia mieści się w domu prywatnym p. Mateusza Tkaczyka. Książek 100. Czytelników 47. Wypożyczeń w roku 483. Prowadzi p. Marja Tkaczykówna.

27. Kryspinów. Wypożyczalnia mieści się w szkole. Książek 60. Wypożyczających 20. Wypożyczeń w roku 320. Prowadzi p. Piotr Piotrowski. Przewodniczący Zarządu p. Kazimierz Sikora.

28. Krzesławice. Książek 100. Prowadzi p. D. Madej.

29. Krzęcin. Wypożyczalnia mieści się w Domu Parafialnym. Książek 100. Czytelników 29. Wypożyczeń w roku 232. Prowadzi p. Piotr Kochano.

30. Kurdwanów. Książek 76. Czytelników 62. Przeczytano 180 książek. Prowadzi p. Leonard Radwanek.

31. Libertów. Wypożyczalnia mieści się w szkole. Książek 100. Czytelników 64. Wypożyczeń 800. Zorganizowano 2 pogadanki. Prowadzi p. Michał Sowiński.

32. Lusina. Książek 60. Czytelników 38. Prowadzi p. Władysław Panuć.

33. Mników. Wypożyczalnia mieści się w budynku szkolnym. Książek 100. Czytelników 25. Przeczytano 100 książek. Prowadzi p. Olga Blechnowska. Przewodniczący Zarządu p. Franciszek Blechnowski.

34. Modlnice. Wypożyczalnia znajduje się w szkole. Książek 100. Czytelników 30. Przeczytano 660 książek w roku. Prowadzi p. Florentyna Nogowa.

35. Mogilany. Wypożyczalnia liczy 200 książek, czytelników 94. Wypożyczono 2476 książek. Prowadzi p. Katarzyna Albinowska. Przewodnicząca Zarządu p. Władysława Kromerówna.

36. Morawica. Książek 60. Prowadzi S. Zofja Neugebauer.

37. Olszanica. Wypożyczalnia mieści się w szkole. Książek 70. Czytelników 42. Prowadzi p. Aleksander Siwadłowski.

38. Piaski Wielkie. Wypożyczalnia znajduje się w budynku szkolnym. Książek 133. Czytelników 76. Przeczytano w roku 915 książek. Prowadzi p. Ignacy Kukulski. Przewodniczący Zarządu p. Stanisław Płaszyński.

39. Piekary. Książek 100. Czytelników 42. Wypożyczeń w roku 732. Prowadzi p. Stanisław Bałucki.

40. Pleszów. Wypożyczalnia mieści się przy Kole Młodzieży Wiejskiej. Książek 79. Czytelników 40. Przeczytano książek 400. Prowadzi p. Jakób Stefański. Przewodniczący Zarządu p. Jakób Broda.

41. Pozowice. Wypożyczalnia liczy 100 książek. Prowadzi p. Janina Rucińska.

42. Prądnik Czerwony. Wypożyczalnia mieści się w szkole powszechnej i jest sekcją Związku Młodej Polski. Książek 182. Czytelników 40. Prowadzi p. Derma Józef. Przewodniczący Zarządu p. Sołtysik Bronisław.

43. Prokocim. Biblioteka ruchoma, Nr. 37 jest częścią biblioteki Koła TSL. w Prokocimiu. Mieści się w Domu Ludowym TSL. Liczy książek 200. Prowadzi p. Boroń Władysław. Przewodniczący p. Jan Kielar.

44. Przeginia Duchowna. Wypożyczalnia liczy książek 70. Czytelników 15. Prowadzi p. Stanisław Luraniec.

45. Przeginia Narodowa. Wypożyczalnia mieści się przy Czytelnicy TSL. Liczy 100 książek. Czytelników 50. Przeczytano w roku 100 książek. Prowadzi p. Marja Neusserówna.

46. Przegorzały. Książek 101. Czytelników 34. Prowadzi p. Stanisław Polak.

47. Pychowice. Wypożyczalnia mieści się przy Czytelnicy Koła I. Liczy książek 130. Czytelników 24. Przeczytano w roku 480 książek. Prowadzi p. Honorata Dusikówna. Przewodniczący Zarządu p. Władysław Lebet.

48. Raciborowice. Wypożyczalnia mieści się w szkole. Liczy 106 książek. Czytelników 23. Przeczytano w roku 92 książek. Prowadzi p. Kazimierz Rumian, kierownik szkoły.

49. Radziszów. Książek 60. Prowadzi p. Józef Lubowiecki.

50. Rączna. Wypożyczalnia liczy 60 książek. Zarządza p. Antoni Tymczak.

51. Rybna. Książek 100. Prowadzi p. Wincenty Gawin.

52. Skotniki. Wypożyczalnia znajduje się przy Kole Młodzieży. Liczy książek 101. Czytelników 33. Przeczytano 500 książek w roku. Zarządza p. Stanisław Kułbarski i p. Wojciech Koperek.

53. Swoszowice. Książek 100. Wypożyczalnię prowadzi p. Jan Hypta.

54. Trojanowice. Wypożyczalnia liczy 100 książek. Czytelników 38. Książek przeczytano w roku 468. Prowadzi p. Zofja Janasówna.

55. Węgrzce. Wypożyczalnia mieści się przy Czytelni Koła I TSL. Książek 100. Wypożyczających 95. Przeczytano w roku 924 książek. Bibliotekę prowadzi p. Zofja Kublińska. Przewodniczący Zarządu p. Bartłomiej Cholewicki.

56. Węgrzynowice. Wypożyczalnia liczy 100 książek. Prowadzi p. Józef Piskorz.

57. Wola Duchacka. Książek 130. Prowadzi p. Józef Pulnik.

58. Wola Justowska. Wypożyczalnia mieści się w szkole. Książek 100. Czytelników 18. Wypożyczeń w roku 120. Prowadzi p. Józef Mistarz, kierownik szkoły.

59. Wolica. Książek 100. Prowadzi p. Marja Majewska.

60. Wołowice. Wypożyczalnia mieści się przy Czytelni Koła I TSL. Książek 150. Czytelników 70. Prowadzi p. Kazimierz Koller.

61. Wyciąże. Książek 60. Prowadzi p. Marja Czumowa.

62. Żelków. Wypożyczalnia mieści się w domu p. Tomasza Nowaka. Książek 100. Czytelników 16. Prowadzi p. Tomasz Nowak. Przewodniczący Zarządu p. Ludwik Szeleźnik.

63. Zielonki. Wypożyczalnia znajduje się przy Kole Młodzieży Wiejskiej. Liczy książek 200. Czytelników 51. Przeczytano książek 1600. Wypożyczalnię prowadzi p. Władysław Gwizdała. Przewodniczący Zarządu p. Jakób Baran.

c) Inne powiaty.

1. Czerna pow. Chrzanów. Wypożyczalnia mieści się przy Czytelni Koła I TSL. Książek 116. Czytelników 55. Przeczytano w roku 880 książek. Prowadzi p. Kot Stanisław. Przewodniczący Zarządu p. Kłeczek Józef.

2. Gorlice. Biblioteka ruchoma Nr. 131 przy Związku Młodej Polski. Książek 90. Prowadzi p. Górski Antoni.

3. Jurgów pow. Nowy Targ. Wypożyczalnia liczy 286 książek. Czytelników 15. Prowadzi p. Szkocki Leon.

4. Kossowa pow. Myślenice. Wypożyczalnia mieści się w szkole. Liczy książek 52. Czytelników 15. Prowadzi p. Bogucka Aleksandra.

5. Michałowice pow. Miechów. Biblioteka ruchoma Nr. 31. Liczy 110 książek. Czytelników 41. Prowadzi p. Wacyk Ignacy.

6. Myszkowce pow. Lesko. Biblioteka ruchoma Nr. 20. Książek 100. Czytelników 45. Prowadzi p. Inż. Toll.

7. Pcim pow. Myślenice. Wypożyczalnia znajduje się w szkole. Liczy książek 80. Czytelników 20. Wypożyczono w roku 224 książek. Prowadzi p. Palmowska Józefa. Urządzono 3 obchody, 4 przedstawienia i 1 zabawę.

8. Tarnów. Biblioteka ruchoma Nr. 106 przy Związku Młodej Polski. Książek 129. Prowadzi p. Kołodziej Władysław.

9. Uherce pow. Lesko. Biblioteka ruchoma Nr. 21. Książek 100. Czytelników 48. Prowadzi p. Inż. Till.

CENTRALNA SKŁADNICA KSIĄŻEK PRZY KOLE I TSL.

Centralna składnica książek przy Kole I TSL. w Krakowie prowadziła ewidencję bibliotek ruchomych, przeprowadzała wymiany przeczytanych kompletów oraz układała nowe komplety książek. W latach sprawozdawczych przeprowadziła 26 wymian kompletów. Prócz tego ze składnicy ofiarowano 1 bibliotekę ruchomą, liczącą 100 książek Sekcji Wschodniej TSL. we Lwowie, 1 bibliotekę złożoną ze 100 książek Kołu TSL. w Narolu i 1 bibliotekę ruchomą złożoną również ze 100 książek Związkowi Okręgowemu w Tarnopolu. Centralną Składnicę książek prowadziła p. Gintelówna Stefanja.

Zestawienie kasowe dochodów i wydatków
Koła I TSL. w Krakowie
za rok 1930 i 1931.

ZESTAWIENIE KASOWE DOCHODÓW I WYDAT.

DOCHODY.

L. p.	T Y T U Ł	Zł	gr
	Pozostałość z roku 1929 . .	6.058	85
1	Wkładki członków	5.397	50
2	Puszka obnośna	5.476	68
3	Skarbonki stałe	1.227	66
4	S u b w e n c j e :		
	Ministerstwo W. R. i O. P. 7.900— zł		
	Gmina m. Krakowa 2.800— „		
	Rada Powiatowa w Krakowie 3.166— „		
	Komun. Kasa Oszczędn. w Krakowie 2.000— „		
	Powiat. Kasa Oszczędn. w Krakowie 500— „		
	Spółka „Caro“ 800— „	17.166	—
5	Dary	676	50
6	Dochód z podnajmu lokalu i parceli	1.400	—
7	„ ze sprzedaży kalendarzyków	4.011	09
8	z przedsiębiorstw	28.128	21
9	Odsetki z lokaty kapitału	137	82
10	Opłaty w Szkole Wzorowej i Przedszkolu, Wolska 19	22.854	—
11	„ w Przedszkolach i Ochronkach	5.232	80
12	„ na kursach dla analfabetów	752	85
13	w Czytelniach	209	77
14	Różne dochody	1.092	30
15	Zwrot pożyczki udzielonej Zarządowi Głównemu	3.000	—
	Do przeniesienia . .	102,822	03

KÓW KOŁA I TSL. W KRAKOWIE ZA ROK 1930.

WYDATKI.

L. p.	T Y T U Ł	Zł	gr
	I. Szkoły i Przedszkola.		
1	Szkoła Wzorowa i Przedszkole przy ul. Wolskiej: płaca personalu 15.299'96 zł usługa 1.571'69 „ czynsz i opał 6.230'— „ różne wydatki 2.596'64 „ 25.698'29 zł		
2	Przedszkole w Podgórzu: płaca personalu 1.940'67 zł usługa 260'— „ pomoc naukowe 414'45 „ różne 55'36 „ 2.670'48 zł		
3	Przedszkole w Pychowicach: płaca personalu 2.100'— zł usługa 250'— „ czynsz i opał 596'— „ sprzęty, pomoce i różne 709'36 „ 3.655'36 zł		
4	Przedszkole przy ul. Rakowickiej: płaca personalu 1.800'— zł usługa 260'— „ remont lokalu 683'52 „ pomoc naukowe 298'38 „ różne 270'62 „ 3.312'52 zł		
5	Przedszkole przy ul. Senatorskiej: płaca personalu 1.800'— zł usługa 300'— „ opał i światło 261'88 „ pomoc naukowe i różne 279'85 „ 2.641'73 zł		
6	Przedszkole w Straconce: płaca ochraniarki 1.500'— zł		
7	Przedszkole w Hałnowie: sprzęty szkolne 664'— zł pomoc naukowe 210'01 „ różne 120'— „ 994'01 zł		
8	Przedszkole w Tyńcu: sprzęty szkolne 346'40 zł pomoc naukowe 210'— „ 556'40 zł	41.028	79
	Do przeniesienia	41.028	79

DOCHODY.

[illegible]

KÓW KOŁA I TSL. W KRAKOWIE ZA ROK 1931.

WYDATKI.

L. p.	T Y T U Ł	Zł	gr
	I. Szkoły i Przedszkola.		
1	Szkoła Wzorowa i Przedszkole przy ul. Wolskiej: płaca personalu 14.717 ³⁹ zł usługa 1.581 ⁵⁶ „ czynsz i opał 5.810 [—] „ różne wydatki 1.060 ⁴⁶ „ 23.169 ⁴¹ zł		
2	Przedszkole w Podgórzu: płaca ochraniarki . . . 1.998 ⁰³ zł usługa 250 [—] „ opał 15 ⁴⁰ „ pomoce naukowe . . . 422 ⁶³ „ 2.686 ⁰⁶ zł		
3	Przedszkole w Pychowicach: płaca ochraniarki . . . 2.131 [—] zł usługa 245 [—] „ opał 115 ⁰⁵ „ pomoce naukowe i różne 98 ⁵³ „ 2.589 ⁵⁸ zł		
4	Przedszkole przy ul. Senatorskiej: płaca ochraniarki . . . 1.800 [—] zł usługa 300 [—] „ opał i światło 173 ³⁵ „ pomoce naukowe i różne 192 ⁴⁰ „ 2.465 ⁷⁵ zł		
5	Przedszkole przy ul. Rakowickiej: płaca ochraniarki . . . 1.801 [—] zł usługa 265 ²⁰ „ opał i światło 178 [—] „ pomoce naukowe i różne 187 ⁶⁸ „ 2.431 ⁸⁸ zł		
6	Przedszkole w Czulicach: płaca ochraniarki 1.801 [—] zł		
7	Przedszkole w Hałcnowie: płaca ochraniarki 1.350 [—] zł		
8	Przedszkole w Lipniku: płaca ochraniarki 200 [—] zł		
9	Przedszkole w Liszkach: płaca ochraniarki . . . 450 [—] zł pomoce naukowe . . . 257 ³⁰ „ różne 25 [—] „ 732 ³⁰ zł	37.425	98
	Do przeniesienia . .	37.425	98

BUDŻET KOŁA

DOCHODY.

L. p.	T Y T U Ł	Zł	gr
1	Wkładki członków	5.200	—
2	Puszka obnośna	5.000	—
3	Skarbonki stałe	800	—
4	Subwencje:		
	Ministerstwo W. R. i O. P.	2.200	—
	Gmina m. Krakowa	3.000	—
	Rada Powiatowa w Krakowie	3.000	—
	Komunalna Kasa Oszczędności w Krakowie	2.000	—
	Powiatowa Kasa Oszczędności w Krakowie	1.000	—
	Spółka „Caro“	500	—
5	Dary	100	—
6	Dochód z podnajęcia lokalu i parceli	500	—
7	„ ze sprzedaży kalendarzyków	2.500	—
8	„ z przedsiębiorstw	17.000	—
9	Odsetki z lokaty kapitału	100	—
10	Oplaty w Szkole wzorowej i Przedszkolu Wolska 19	20.000	—
11	„ w Przedszkolach i Ochronkach	3.500	—
12	„ na kursach analfabetów	450	—
13	„ na czytelnich	400	—
14	Różne dochody	1.000	—
Do przeniesienia		68.250	—

NA ROK 1932.

WYDATKI.

L. p.	T Y T U Ł	Zł	gr
I. Szkoły i Przedszkola.			
1	Szkoła Wzorowa i Przedszkole przy ul. Wolskiej:		
	płaca personalu	14.700	— zł
	usługa	1.500	— „
	czynsz i opał	5.800	— „
	różne wydatki	1.000	— „
		23.000	— zł
2	Przedszkole w Podgórzu:		
	płaca ochraniarki	1.900	— zł
	usługa	250	— „
	opał	15	— „
	pomoce naukowe	100	— „
		2.265	— zł
3	Przedszkole w Pychowicach:		
	płaca ochraniarki	1.900	— zł
	usługa	200	— „
	opał	80	— „
	pomoce nauk. i różne	50	— „
		2.230	— zł
4	Przedszkole przy ul. Senatorskiej:		
	płaca ochraniarki	1.800	— zł
	usługa	300	— „
	opał i światło	150	— „
	pomoce nauk. i różne	50	— „
		2.300	— zł
5	Przedszkole przy ul. Rakowickiej:		
	płaca ochraniarki	1.800	— zł
	usługa	250	— „
	opał i światło	120	— „
	pomoce nauk. i różne	100	— „
		2.270	— zł
6	Przedszkole w Czulicach:		
	płaca ochraniarki	1.800	— zł
7	Przedszkole w Hałcnowie:		
	płaca ochraniarki	1.000	— zł
8	Przedszkole w Lipniku:		
	płaca ochraniarki	300	— zł
9	Przedszkole w Liskach:		
	płaca ochraniarki	1.800	— zł
	pomoce naukowe	100	— „
	różne	20	— „
		1.920	— zł
Do przeniesienia		37.085	—
Do przeniesienia		37.085	—

DOCHODY.

L. p.	T Y T U Ł	Zł	gr
	Z przeniesienia . .	68.250	—
	Razem . .	68.250	—

WYDATKI.

L. p.	T Y T U Ł	Zł	gr
	Z przeniesienia . .	64.515	—
	VIII. Lokal.		
1	Czynsz	1.500	— zł
2	Światło i żarówki	200	— „
3	Opał	120	— „
4	Usługa	500	— „
		2.320	—
	IX. Różne.		
1	Zakupno kalendarzyków i inne	1.415	—
	Razem . .	68.250	—

SPIS CZŁONKÓW ZAŁOŻYCIELI KOŁA I TSL.

1 Beringer Wandalin (†)	5 Kolbe Wacław (†)
Chronowski Eustachy (†)	Dr. Kwaśniewski August (†)
Górnisiewicz Antoni (†)	Dr. Łazarski Józef (†)
Klemensiewicz Edmund (†)	

Członkowie dożywotni

Inż. Peroś Jan (†)	Wawreczko Wiktor
Inż. Polański Stefan	Rutkowski Andrzej
10 Inż. Gawlikowski Władysław	Orłowski Gustaw
Gawlikowska Bronisława	

Członkowie wspierający.

15 Aksman Ludwik	Inż. Bryjak Karol
Anczyz Wacław	45 Bromowicz Wiktor (†)
Anis Rudolf	Batkó Stanisław
Armólowicz Jan	Inż. Białek Zygmunt
Arzt Władysław	Inż. Bielański Adam
20 Askenaze Henryk	Dr. Boczar Stanisław
Aleksandrowicz Maksymiljan	50 Bieżeński Zygmunt
Dr. Ablamowicz Włodzimierz	Bychawski Józef
Augustyn Stanisław	Dr. Basler Ignacy
Adamowiczowa Cecylja	Dr. Birkenmayer Aleksander
25 Aleksandrowicz Jerzy	Dr. Baurowicz Aleksander
Baranowski Władysław	55 Będzikiewicz Tomasz
Dr. Bednarski Tadeusz (†)	Bernardyński Adam
Bełdowski Władysław	Boloński Adam
Bendarski Zygmunt	Baster Józef
30 Bendkowski Zygmunt	Budkiewicz Jan
Dr. Benis Artur (†)	60 Bachórz Mieczysław
Dr. Berezowski Tadeusz	Bolońska Ema
Inż. Bieniarz Władysław	Bogdanowska Jadwiga
Inż. Bieliński Stanisław	Bartosiewicz Ludwik
35 Bisanz Jan	Bujak Emanuel
Dr. Bogdani Roman	65 Inż. Boratyński Czesław
Bohdanowicz Tadeusz	Inż. Chmielewski Józef
Dr. Boland Arnold	Chowaniec Franciszek
Brzeziński Kazimierz	Inż. Chromiński Edmund
40 Burtan Stanisław	Ciosiński Stanisław
Burtanowa Aniela	70 Cyankiewicz Józef
Inż. Burzyński Jan	Czyżewicz Jan
Bukowiecki Tadeusz	Czikiel Józef

	Dr. Czadowski Eugenjusz		Dr. Gottlieb Seweryn
	Dr. Czuchajowski Bolesław		Dr. Glatzel Jan
75	Chmielek Marjan		Dr. Gwiazdomorski Jan
	Dr. Cichocki Marjan		Gawlik Jan
	Drozdowski Stanisław	135	Grabski Józef
	Inż. Dubeltowicz Henryk		Haraschin Karol
	Dobrzański Rudolf		Hoesick Ferdynand
80	Dębiński Adam		Haber Adolf
	Dąbrowski Marjan		Herget Stanisław
	Danek Kazimierz	140	Inż. Hackbeil Florjan
	Inż. Drobnik Franciszek		Ippold Julian
	Dobija Mieczysław		Illukiewicz Leon
85	Dobija Kazimierz		Jachimowicz Edward
	Długoszewski Stanisław		Dr. Jakubowski Faustyn
	Dalewski Antoni	145	Jarra Marcin
	Inż. Dobosz Emil		Dr. Josefert Bruno
	Duszyński Marjan		Inż. Jurski Bolesław
90	Dihm Leon (+)		Jahn Stanisław
	Dr. Drozdowski Edward		Inż. Jaszczurowski Tadeusz
	Ks. Dr. Domasik Stanisław	150	Dr. Jurczyński Hieronim
	Dziewoński Władysław		Jurczak Julian
	Dreziński Jan		Jaworski Albin
95	Dynowski Witold		Jawornicki Bolesław
	Dyduch Ludwik		Inż. Jarosławiecki Józef
	Dobrowolski Stanisław	155	Jaśko Edward
	Inż. Dąbrowski Michał		Jabłoński Kazimierz
	Inż. Dubieński Józef		Inż. Kłeczek Andrzej
100	Dorawski Józef		Knapieński Ludwik
	Dr. Ehrenpreiss Arnold		Dr. Komorowski Bolesław
	Ehrenpreiss Ignacy	160	Inż. Kostecki Edward
	Epstein Tadeusz		Kostecki Franciszek
	Dr. Epstein Maurycy		Kowalski Ludwik
105	Inż. Epstein Witold		Inż. Król Piotr
	Filipowski Józef		Dr. Krzetuski Karol
	Dr. Fischer Edmund	165	Dr. Krzyształowicz Wincenty
	Dr. Fussmann Józef		Kwiatkowski Jan
	Dr. Flach Józef		Dr. Kwieciński Tadeusz
110	Fischler Abraham		Kapusta Wincenty
	Froncz Anastazy		Kucharski Marcelli
	Fraenkel Leon	170	Inż. Krzyżanowski Wacław
	Inż. Falk Zygmunt		Kałucki Władysław
	Feiweł Juljusz		Dr. Klimecki Stanisław
115	Firma Knobel		Dr. Krajewski Józef
	Friedlein Adam		Kantorek Stefan
	Dr. Gertler Julian	175	Dr. Kolkiewicz Zdzisław
	Ginowa Zdzisława		Kopczyński Władysław
	Inż. Gąsior Wacław		Kurkiewicz Jan Kanty
120	Greger Józef		Dr. Krzemecki Andrzej
	Grzywa Piotr		Krowicki Wincenty
	Gottlieb Zygmunt	180	Kamieniołomy „Miękinia“
	Inż. Górecki Konrad		Krzyżanowski Jan
	Dr. Grabczak Ludwik		Kopytkiewicz Henryk
125	Dr. Grzybowski Grzegorz		Kummer Augustyn
	Dr. Grądziński Stanisław		Koperski Józef
	Gauze Aleksander	185	Inż. Krawczyk Stanisław
	Inż. Grabowski Julian		Koneczyńska Wanda
	Inż. Gliński Tadeusz		Koziański Eugenjusz
130	Dr. Grzanowski Tadeusz		Dr. Kumaniecki Kazimierz

Kramarski Alfred	Nalepa Jan
190 Kaczmarczyk Józef	Inż. Nowicki Zygmunt
Dr. Kwaśniewski Mikołaj	Nowak Kasper
Dr. Kessler Maksymiljan	250 Olszowski Wojciech
Karwat Karol	Ostrowski Jan
Inż. Kucharski Władysław	Ostrowski Witold
195 Dr. Kleczek Stanisław	Dr. Ostrowski-Belza Kazimierz
Ks. Dr. Kruszyński Tadeusz	Ostrowski Wiktor
Dr. Kończyński Tadeusz	255 Orszulski Teofil
Klein Naftali	Oświęcimski Tadeusz
Kłosiński Antoni	Osiecki Ludwik
200 Inż. Kulczyński Kazimierz	Dr. Oberlender Natan
Kawecki Ludwik	Inż. Odrzywolski Zbigniew
Dr. Kühn Jan	260 Orlecki Karol
Dr. Landau Ignacy	Dr. Orzelski Tadeusz
Lang Marjan	Dr. Pagaczewski Julian
205 Lazar Ludwik	Inż. Pelc Jan
Dr. Lewandowski Karol	Dr. Petelenz Ignacy
Liban Jan	265 Piasecki Adam
Ks. Litwin Jan	Piątkowski Leon
Dr. Lilienthal Zygmunt	Pierożyński Oktawian
210 Dr. Lisocki Zygmunt	Dr. Piotrowski Tadeusz
Lipiński Wacław	Podgórczyk Karol
Lisowski Agenor	270 Inż. Podgórski Stefan
Dr. Lipoński Włodzimierz	Przybylski Teofil
Litawski Józef	Inż. Pannenko Eustachy
215 Lankosz Andrzej	Dr. Pachoński Antoni
Inż. Liban Bronisław	Pierożyński Stanisław Henryk
Landau Saul Rafał	275 Piotrowska Irena
Inż. Dr. Langrod Adolf	Pollerowa Wanda
Ładziński Edward	Inż. Poper Rudolf
220 Łojek Szczepan	Piątkiewicz Bronisław
Macharski Franciszek	Polaczek-Kornecki Tadeusz
Macharski Leopold	280 Podobniński Kazimierz
Mączyński Franciszek	Polaski Michał
Dr. Majewicz Edmund	Pilecki Zdzisław
225 Inż. Mehl Samuel	Dr. Porębski Józef
Dr. Merz Ludwik	Dr. Rappaport Henryk
Inż. Mianowski Henryk	285 Reim Gustaw i Ska
Moskwa Henryk	Dr. Reiner Ryszard
Dr. Muczkowski Józef	Ripper Hugo
230 Dr. Mussil Leopold	Rittermann Aleksander
Dr. Myciński Jan	Inż. Rolle Karol
Molicki Henryk	290 Inż. Romanowski Artur
Madejski Roman	Ronka Eugenjusz
Maślanka Franciszek	Różycki Andrzej
235 Madejski Paweł	Dr. Rutkowski Maksymiljan
Inż. Morawski Julusz	Rydel Stefan
Mikucki Jan	295 Rzegociński Witold
Dr. Michalik Kazimierz	Dr. Rogalski Tadeusz
Inż. Nitsch Leonard	Dr. Rubel Ludwik
240 Noworolski Jan	Reibschaid Józef
Nycz Stanisław	Rzewski Adam
Naturski Jan	300 Dr. Rychlewski Bolesław
Dr. Nitsch Eugenjusz	Ratz Efraim
Niesiołowski Józef	Rząca Tadeusz
245 Inż. Niedziatkowski Janusz	Salawa Józef
Inż. Niewiadomski Marjan	Sawiński Wincenty

305	Schneider Edward
Dr. Schneider Ludwik
Dr. Schoengut-Strzemiński Stefan
Seidenfrau Henoch
Sembrat Franciszek		Tychanowicz Władysław
Inż. Tokarski Jerzy
Inż. Tor Eugeniusz
310	Skórczewski Władysław
Smreczyński Stanisław
Dr. Służewski Kazimierz
Śmiechowski Czesław
Spalek Karol	355	Tomaszewski Julian
Dr. Taub Józef
Trzeciński Teofil
Dr. Topolnicki Józef
Till Stanisław
315	Dr. Stankiewicz Wiktor
Steinberg Joachim
Dr. Sternbach Edward
Dr. Stuhr Oskar
Dr. Sygiericz Witold	360	Dr. Tilles Samuel
Inż. Tadanier Fryderyk
Wajda Wincenty
Wenzel Jan
Wesely Stanisław
320	Sykutowski Leon
Szarski Adam
Szybalski Mieczysław
Dr. Szafer Władysław
Sześliński Józef	365	Inż. Wilczyński Józef
Wilczyński Jan
Wójcikiewicz Stanisław
Wojtarowicz Antoni
Wolny Jan
325	Sośnicki Feliks
Inż. Stadtmüller Alfred
Inż. Szarek Bolesław
Spis Ludwik
Sokulski Justyn	370	Dr. Weigt Herkulan
Wang Artur
Woczyński Roman
Węgrzyn Karol
Winiarz Bronisław
330	Szkocki Leon
Schenker Józef
Dr. Sędzielowski Józef
Inż. Seifert Mieczysław
Dr. Szczepański Kazimierz	375	Wywiałkowski Marjan
Wyródowa Marja
Woźniak Florjan
Wojciechowski Kazimierz
Dr. Włodek Józef
335	Dr. Stawowczyk Władysław
Strasik Franciszek
Strakosz Wiktor
Inż. Struszkiewicz Jerzy
Sawicki Stanisław	380	Witkiewicz Kazimierz
Wilk Piotr
Woleński Józef
Warth Ludwik
Walicki Tadeusz
340	Sarnecki Kazimierz
Skoczylas Stanisław
Stankiewicz Wojciech
Dr. Szolayski Alfred
Sienkowa Michalina	385	Dr. Warzycki Kazimierz
Wallner Jan
Inż. Wierzchowski Witold
Wolaniecki Mieczysław
Dr. Wnek Władysław
345	Soevy Rudolf
Śmiechowski Wincenty
Śmiechowski Edward
Scheinowitz Chaskiel
Sadowski Stanisław	390	Zieliński Franciszek
Zieliński Kazimierz
Inż. Żuławski Józef
Dr. Ziemnowicz Mieczysław
Inż. Zgliński Leonard
350	Inż. Siódmak Leon
Telz Napoleon	395	Zemanek Franciszek
Zarzecki Janusz
Żegluga Polska Ska Akc.
Zauderer Stanisław

Członkowie zwyczajni.

400	Antoniewiczówna Janina
Awgulewicz Aldona
Auchmanówna Zofja
Ackermanówna Eugenia
Antos Władysław
Dr. Ackermanówna Jadwiga		Arendt Michał
Adamczyk Franciszek
Bielak Antoni
Binzer Konrad
405	Ablamowicz Witold	410	Bochenek Bronisław
Berski Paweł
Borkowski Jan

- Bahr Zygmunt
Barańska Józefa
415 Birczyński Teodor
Brossman Marjan
Brzezowski Leon
Bieliński Michalina
Bujas Tomasz
420 Boberówna Janina
Bujański Eugenjusz
Barański Andrzej
Barański Karol
Butkowska Marja
425 Bełcikowska Janina
Berwald Ludwik
Biedroń Mieczysław
Bobówna Zofja
Brzezińska Helena
430 Bryda Władysław
Bzowski Konstanty
Beres Zenon
Brachfeldowa Helena
Bodnarowski Nicefor
435 Blasińska Henryka
Bukowski Stanisław
Bardylówna Józefa
Birner Ignacy
Bittmar Władysław
440 Bogdanowiczówna Zofja
Bania Rudolf
Birnerowa
Blumenfeld Zygmunt
Bochenek Wojciech
445 Burzymowski Ludwik
Banaś Edward
Barczyński Józef
Bogacki Jan
Czernicka Stanisława
450 Czernicka Józefa
Czajkowski Tomasz
Czubek Jan
Cyrek Władysław
Cwierzewicz Julian
455 Dr. Cetnarowski Edward
Czubakówna Marja
Czech Stanisław
Dr. Czernik Jan
Chwalibożanka Helena
460 Czernek Franciszek
Czarnecki Czesław
Chwastkówna Wanda
Chosmanówna Zofja
Cieśla Zygmunt
465 Ćwientiewiczówna Marja
Czopik Jan
Cekańska Jadwiga
Czapik Piotr
Chachłowski Franciszek
470 Czuczkwicz Stefanja
Czachowska Irena
Czerwińska Felicia
Czarnik Roman
Celewicz Józef
475 Chruścielewicz Marjan
Ciepiela Franciszek
Czajka Stanisław
Czech Gustaw
Czok Mieczysław
480 Czulkowska Marja
Daniłowiczówna Wanda
Dunikowski Jan
Daun Alfons
Dziurzyński Adam
485 Dejanka Janina
Daniłowiczówna Zofja
Dworski Antoni
Dąbrowski Jan
Dąbrowski Marcin
490 Dreszer Marjan
Dunikowski Zbigniew
Erbes Jan Kazimierz
Englowa Emilja
Eisenowa Franciszka
495 Feliński Gerard
Freege Karol
Freegowa Kazimiera
Freindelsberg Jan
Fryc Franciszek
500 Fogelmannówna Antonina
Inż. Francki Zygmunt
Felgerówna Adela
Faran Józef
Fuliński Mieczysław
505 Górka Stefan
Grünbergowa Salomea
Dr. Grabowski Jan
Grabowska Marja
Goldmann Markus
510 Goldschmied Jakób
Grzanowski Józef
Dr. Godziszewski Włodzimierz
Gołabowa Janina
Inż. Godziński Józef
515 Gościcka Marja
Gawlik Marjan
Gauzowa Salomea
Gibiński Stanisław
Grünberg Erba
520 Dr. Glaser Henryk
Górecki Henryk
Gryglewski Władysław
Gryboś Ludwik
Gajewski Ludwik
525 Gintelówna Stefanja
Gembalski Franciszek
Gorczycki Wiktor
Górkiewicz Marjan

- Grębski Henryk
530 Haraschin Leon
Dr. Hanicki Marjan
Hanusz Jan
Hullówna Halina
Hojnowska Antonina
535 Hojnowski Antoni
Hartmanowa Marja
Ks. Dr. Hajduga Jan
Hejnar Józef
Hansel Franciszek
540 Hoffmann Henryk
Indyk Andrzej
Juszczuk Józef
Jureczakowa Zofja
Inż. Jarnuszkiewicz Karol
545 Jankiewicz Kajetan
Jarosz Karol i Ska
Jarosz Czesław
Jaskowski Józef
Inż. Jabłoński Karol
550 Jastrzębska Julja
Jałowicz Piotr
Inż. Jonkler Zygmunt
Jurowa Zofja
Jakubowska Władysława
555 Jakubas Antoni
Jakubowski Władysław
Josse Tadeusz
Józefczyk Zygmunt
Kałauer Stefanja
560 Dr. Korbel Stanisław
Kostecka Jadwiga
Kłosiński Władysław
Kosobudzka Helena
Kopczyński Zygmunt
565 Krupa Jan
Kruczkowski Łukasz
Krzanowski Walery
Krauzówna Zofja
Kostecki Marjan
570 Inż. Kowalski Władysław
Kukuczka Jan
Kukliński Władysław
Korczyk Jan
Karmańska Janina
575 Knapikówna Magdalena
Kurek Józef
Kościński Jan
Dr. Kupczyński Tadeusz
Kydryński Juljusz
580 Inż. Kalicki Feliks
Kordowski Stefan
Kosiekowa Władysława
Dr. Kremler Henryk
Kupeczyk Józef
585 Dr. Koniński Karol
Dr. Kos Władysław
Dr. Kornreich Maksymiljan
Korn Adolf
Kampslerowa Ela
590 Koprowiczówna Marja
Kosarz Jan
Kleinwachs Izaak
Kaczor Roman
Kadulski Mieczysław
595 Kłeczówna Irena
Kostka Karol
Kowalewski Jan
Kasperska Zofja
Kuczera Ignacy
600 Inż. Kijak Zygmunt
Dr. Kannenberg Tadeusz
Kwaśniewicz Tadeusz
Kordas Michał
Dr. Katz M.
605 Królikowski Adam
Kita Czesław
Kłęsk Tadeusz
Korczyński Włodzimierz
Kowalczyk Edward
610 Kozubski Tadeusz
Kurzawa Władysław
Lubartowski Paweł
Lebedyński Stanisław
Lachówna Michalina
615 Inż. Lenk Marjan
Lempart Celestyn
Leonhardtowa Eugenja
Leserkiewicz Edwina
Leśkiewiczowa Helena
620 Litwinowa Helena
Lichtig Gerda
Lipensky Paweł
Lizak Stanisław
Lewkowicz Bernard
625 Lubelski Kazimierz
Lisowska Marja
Lebet Władysław
Limanowski Henryk
Łukaszewiczowa Bronisława
630 Lagiński Antoni
Łukowski Stanisław
Makarewicz Juljusz
Marchewka Jan
Inż. Mroczkowski Leon
635 Misiąg Wojciech
Mazur Mikołaj
Martyka Augustyn
Miszczyński Leon
Mamoń Jan
640 Margulies Jakób
Mühlrad Maurycy
Inż. Michalski Kazimierz
Ks. Miś Władysław
Ks. Mazanek Stefan

- 645 Malikówna Marja
Macurzanka Marja
Majcher Andrzej
Dr. Molkner Stanisław
Matecki Andrzej
- 650 Małeckie Piotr
Mazur Leon
Mazur Mikołaj
Maksymowicz Eugenjusz
Michalski Władysław
- 655 Misky Ludwik
Ks. Mazanek Stanisław
Inż. Misiąg Marjan
Mehofferowa Ewa
Dr. Minder Izidor
- 660 Molicki Gabriel
Inż. Muszyński Ignacy
Mostowik Adam
Michajłow Józef
Dr. Michalski Wiktor
- 665 Michalski Tadeusz
Majkowska Józefa
Misiąg Antoni
Mistarz Józef
Matysik Jan
- 670 Marcinkowski Antoni
Madeyski Marjan
Mermerówna Halina
Maszewski Jan
Mussil Tadeusz
- 675 Nowakowa Władysława
Dr. Nowosielski Jerzy
Nord Leon
Niemiec Rudolf
Nawrocka Anna
- 680 Nowak Kazimierz
Inż. Nowak Rudolf
Nodzeński Adam
Nowak Jan
Osiński Karol
- 685 Orzecki Jan
Orzechowski Karol
Owca Józef
Olszewski Jan
Dr. Ostrowski Kazimierz
- 690 Passakas Mieczysław
Inż. Prochner Antoni
Puc Franciszek
Polaczek Marja
Piękoś Karol
- 695 Przebinda Wincenty
Plezia Jakób
Polackówna Zofia
Pudlik Tomasz
Poniedziałek Jan
- 700 Pluta Andrzej (†)
Pankówna Karolina
Pankówna Stanisława
- Pauli Józef
Pawlik Jan
- 705 Piekarski Jan
Dr. Podkówka Emil
Pstuś Sebastian
Peiper Józef
Piotrowski Stanisław
- 710 Puchałka Franciszek
Patockówna Olga
Polaczek Zygmunt
Przetak Tadeusz
Perlbergerowa Hanka
- 715 Podgórski Michał
Rutkowska Wanda
Dr. Rosenzweig Józef
Dr. Rutkowski Tadeusz
Rzepka Józef
- 720 Rostawiecki Karol
Rożek Jan
Rollowa Anna
Reamburg Wanda
Reinholdowa Regina
- 725 Rydlewski Antoni
Rzepecki Jan
Rosiński Rudolf
Radwańska Marja
Rekliński Tadeusz
- 730 Dr. Rożański Adam
Ryblewski Jan
Rodański Stanisław
Ryś Ignacy
Ropka Jan
- 735 Ropka Mateusz
Rożeczki Stefan
Rudka Leon
Rutkowski Andrzej
Ryś Franciszek
- 740 Rzeszółko Walenty
Sykutowski Franciszek
Strzetelska Amalja
Strzetelski Mieczysław
Schudmak Szymon
- 745 Sarnecki Józef
Sawiński Józef
Sośnicki Tadeusz
Sohnel Alfred
Schöngut Karol
- 750 Szymański Ludwik
Stamberger Pinkus
Stano Jan
Schmidt Jan
Szybowska Kazimiera
- 755 Siołkówna Janina
Stark Marjan
Suski Władysław
Sarnecki Jan
Sas Stanisław
- 760 Suski Karol

- Struzik Stanisław
Świerkosz Adam
Inż. Smreczyński Franciszek
Inż. Sabinowski Jan
765 Śliwiński Stanisław
Świerkoszowa Aniela
Stolarczyk Juljusz
Scheuerowa Felicja
Sperling Rena
770 Stupnicki Julian
Semelkowa Helena
Szalonek Henryk
Stock Izidor
Starzewska Franciszka
775 Silberstein Jakób
Skrzyniarz Witold
Somkowiczowa-Okucz Antonina
Seidlerowa Helena
Sciborowska Stanisława
780 Skoczylas Feliks
Szloskówna Stefania
Sorokowa Olga
Szafranski Ludwik
Smyczyński Józef
785 Święch Stanisław
Surówka Jan
Szczepaniec Bolesław
Sperling Rena
Dr. Spławieński-Lehr Tadeusz
790 Strumieński Józef
Sackiewicz Aleksander
Sauer Franciszek
Simler Edward
Simlerowa Jadwiga
795 Sołtysikówna Aleksandra
Stabrawa Jan
Staich Aleksander
Stankiewicz Jerzy
Szczęśniak Józef (†)
800 Ścisło Zygmunt
Truszkowski Witold
Inż. Treutler Julian
Turoszówna Janina
Trzeciński Antoni
805 Dr. Tesarzowa Walentyna
Teich Helena
Tamborowa Emilia
Trybulcówna Sydonja
Toboła Jan
810 Tataruch Wojciech
Turała Józef
Urbanowska Marja
Uroda Władysław
Urbanek Aleksander
815 Wołowski Józef
Wroniewski Tadeusz
Woltyński Franciszek
Wazowski Roman
Wortman Włodzimierz
820 Wnęk Marjan
Inż. Wojciechowski Henryk
Woźniak Leon
Dr. Wysocki Wincenty
Wojtyczkowska Olga
825 Dr. Wozaczyński Józef
Wójtowicz Mieczysław
Waciega Jan
Witek Alojzy
Wojciechowski Stanisław
830 Wajdowicz Władysław
Inż. Winkler Władysław
Wyroba Andrzej
Wolski Franciszek
Wlazło Józef
835 Willmanowa Józefa
Dr. Wnuczek Wilhelm
Dr. Wozaczyński Józef
Wasserbergerowa Klara
Widulko Jan
840 Wróblewski Andrzej
Westreich Maurycy
Wróbel Karol
Wernerowa Stanisława
Wronski Antoni
845 Dr. Wachtel Jerzy
Dr. Wątor Józef
Wawrzykowski Jan
Ks. Weryński Henryk
Wozaczyńska Leokadja
850 Wozaczyńska Wanda
Wozaczyński Tadeusz
Wójcik Ryszard
Wallisowa Walerja
Weiner Zygmunt
855 Zazulanka Janina
Żuławski Włodzimierz
Ziffer Henryk
Żuljani Franciszek
Zięba Tadeusz
860 Zembaty Józef
Żuwała Stanisław
Zabierzewska Stefania
Zimowska Lena
Zangen Józef
865 Zimetbaum Kasjel
Zarebski Władysław
Ziembińska Jadwiga
Żarnecka Józefa
Ziemba Eugenjusz
870 Zakrzowiecka Olga
Dr. Zilber Adam
Dr. Żak Rudolf
Zabłocki Paweł
Zamorski Roland
875 Zięba Stanisław
Żurak Leon

